

SLOVENSKI NAROD.

Abaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznika, in vsa po peti prejeman in avstro-ogrsko dežele in vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljalne naročnine sejne omira. Za omanila se plačuje od petdesetopne peti-vrate po 12 h, če se omanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalstvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34

Posamezne številke po 10. h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Belokranjska-dalmatinska železnica.

(Poročilo posl. Hribarja v seji poslanske zbornice dne 17. t. m.)

Visoka zbornica! Med govorom drugega predgovornika, častitega gospoda tovariša Neumanna, je bilo v tej zbornici jako živahno. Drugi del njegovega govora bi smatral kot vesel dogodljaj, zakaj vzlic mnogim medklicem, ki jih je bilo slišati, se je končalo vse v prijaznosti in ni nič motilo te visoke zbornice.

Zdi se mi pa potrebno, čestiti gospodje, poudarjati glede razpravljanja zadeve, da so tako gospod predgovornik, ki sem ga imenoval in čigar govor je bil jasen in se je odlikoval po redkem strokovnem znanju, kakor tudi drugi gospodje govorniki, razpravljali strogo stvarno.

Ker je že precej pozno, bode, čestiti gospodje, pač uvideli, zakaj ne bom Vaše potrpežljivosti preveč izkoriščal in bom le na kratko odgovarjal na nekatere opazke čestitih gospodov predgovornikov.

Prvi gospod tovariš, ki je posegel v debato, je bil moj ožji tovariš, čestiti dalmatinski poslanec dr. Dulibič. (Ropot. Prezident pozvonil: Prosim miru, gospodje.)

Razumem čuvstva, ki ga navdajajo in razumem tudi ton, v katerem je govoril. Predvsem je opozarjal — kar je železniški odsek v svojem tiskanem poročilu sam naglašal — da je vlada doslej vse premalo storila za kraljevino Dalmacijo in da je naposled že čas, da vlada to sprevidi in se loti resnega dela za povzdigo te dežele.

Čestiti gospod poslanec dr. Dulibič je mnenja, da vlada z železnico, o kateri danes razpravljamo, ni naredila Dalmaciji nikakega darila. Rekel bi skoraj, da je govoril tako. kakor bi hotel dejati: Timeo Danaos et dona ferentes. Opozarjal je namreč na to, da s to železnico ni izkazana nobena dobrota, nego samo popravljen stara krivica.

Deloma je to res. Opozarjal bi pa na to, da so si sedanja vlada, zlasti ekscelencija gospod železniški minister in pogajalci, ki so dognali v Pešti pogodbo z ogrsko vlado zastran belokranjske in dalmatinske železnice, pridobili velikih zaslug za končno zagotovitev dalmatinske železnice.

Ne sme se pregledati, da se je ogrska vlada vedno bojevala zoper tako železniško zvezo in da je bilo v interesu Avstrije, porabiti pravi tre-

notek, da se končno doseže ta železniška zveza.

Resnica je, da je ta železniška zveza v občem državnem interesu in zlasti strateškega pomena, neprekosljivo pa je tudi to, da je ta železnica največje važnosti za narodno-gospodarsko povzdigo Dalmacije in sosednih dežel in da je tudi jako velikega pomena za Hrvaško in za Kranjsko.

Vladi se je posrečilo — poudarjam novič zaslug železniškega ministra — premagati nasprotovanje grške vlade in, naj se stvar sodi že kakorkoli, tega ni prezreti.

Tudi se je poudarjalo, da bi bila progna Novi-Knin — moj čestiti gospod tovariš Dulibič je to naravnost trdil — za Dalmacijo veliko večje važnosti, kakor sedaj projektirana progna Knin-Pribudič-Ogulin ali Tounj-Novu mesto čez Ljubljano na Dunaj.

Gospoda moja! Nazori v tej stvari so pač različni in jaz Vam moram priznati, da nisem mnenja mojega čestitega tovariša dr. Dulibiča. Jaz stojim namreč na stališču avstrijskega državnega poslanca in moram vprašanje o tej železniški zvezi presojati z avstrijskega stališča.

Gospoda moja! Železniška zveza Knin-Novu bi predvsem koristila Ogrski, in sicer prometu na Budimpešto. Gospodje Madžari se že trudijo, da bi ves promet obrnili na Budimpešto, na mesto, ki je smatrajo za osrčje ogrskega globusa. V sled tega meri tudi vsa njih prometna politika na to, Hrvate gospodarski popolnoma potlačiti. Če bi se gradila železnica iz Knina na Novi, bi bilo ustvarjeno novo sredstvo za to gospodarsko potlačanje hrvaškega naroda.

Seveda, Knin bi bil bližje pomaknjen Zagrebu. Toda progna, ki se jo hoče zdaj graditi, bo tekla čez Liko, ki bi sicer ostala brez železniške zveze, bo tekla čez Kranjsko in bo zblížila dva krvnosorodna naroda, kar se je danes tu že naglašalo, ter ustvari zvezo z Zagrebom in z Dunajem.

Jasno je, da bo železnica, ki pojde direktno iz Spleta do Dunaja, imela vsekako večji promet — tako blagovni kot osebni promet — kakor železnica, ki bi v prvi vrsti gravitirala v Budimpešto. Iz tega priprostelega vzroka sem mnenja, da je ta železniška zveza tako z obče državnega kakor z dalmatinskega interesnega stališča veliko važnejša, kakor bi to bila železnica Knin-Novu.

Tudi se ne sme prezreti, da si prebivalstvo Like in Krbave že dolgo želi železniške zveze in da se je že ope-

tovano s peticijami obrnilo na ogrsko vlado, naj tako železniško zvezo zgradi.

Posrečilo se je v času bratovske ljubezni, ki je nastala med Hrvati in Madžari po takozvani reški resoluciji, da je ogrska vlada končno obljubila hrvatskim poslancem, zgraditi liško železnico in meni se zdi, da je bila prav lepa in jako važna taktična poteza avstrijske vlade, da je porabila to priliko in vse storila, da izvede realiziranje železniške zveze, ki je s predležnim zakonom zagotovljena.

Čestiti gospod poslanec dr. Dulibič je izrazil dvome, da se taka železnica zgradi. Njegovo mnenje je, da, ker ogrska vlada še ni predložila takega zakonskega načrta, kakor je danes tu na razpravi, zato je dvomiti, če se bo gradila železnica skozi Liko, dočim bodeta pri nas dograjeni obe železnici. Nadaljni dvom čestitega gospoda poslanca dr. Dulibiča je ta, da bo ta železnica morda tako zgrajena, da ne bo mogoč obrat z brzovlaki. Iz predloge je razvidno, da bodeta tako belokranjska, kakor dalmatinska železnica zgrajeni za obrat z brzovlaki. Samo ob sebi je umljivo, da bi bilo največje škode in da bi nastale težke gospodarske posledice, če bi se liška železnica ne zgradila za obrat z brzovlaki. Z ozirom na izjavo, ki jih je podal ekscelencija gospod železniški minister v železniškem odseku, pa sem popolnoma pripravljen in sodim, da smem to izjaviti tudi v imenu železniškega odseka, da je ta bojazen tovariša Dulibiča popolnoma neutemeljena.

Pred vsem je že na to opozarjati, da bo morala ogrska vlada, ki bo v liško železnico investirala glavnicno sto milijonov kron, skrbeti za to, da se ji ta glavnicna obrestuje in da bo mogoča amortizacija te glavnice. V njenem lastnem interesu je torej, zgraditi železnico skozi Liko tako, da bo mogla biti kos polnemu prometu, ki ji ga bodeta dovažali belokranjska in dalmatinska železnica. Ni se torej čisto nič bati, da bi se železnica ne zgradila prav.

A tudi, če bi tega ne bilo, imamo drugo zagotovilo, da so se pooblaščenice ogrske vlade izrekli pripravljene, zgraditi železnico v tem smislu. Strah, da se železnica sploh ne zgradi, je po moji sodbi že zaradi tega ničev, ker mora biti in je tudi Madžarom silno mnogo na tem, da dobe izpopolnitev železnice Košice-Bohumin.

Izhajajoč s tega stališča so šele dovolili zgradbo in zvezo dalmatin-

ske železnice pri Pribudiču in zvezo belokranjske železnice pri Brodu.

Iz tega naj visoka zbornica razvidi, kako veliko važnost pripisuje ogrska vlada izpopolnitvi železnice Košice-Bohumin. To upošteva je smo lahko prepričani, da bo ogrska vlada zaradi dosege te izpopolnitve, za katero se Madžari trudijo že desetletja, gradila železnico skozi Liko, ker je to smatrati kot junktim.

Dalje meni tovariš Dulibič, da se še ni doseglo porazumljenje, kje se bodo železnice vezale. Točke, kjer se bodo železnice vezale, so natanko dogovorjene in določene. Dalmatinska železnica je namreč že projektirana in pelje po projektu do deželne meje v smeri na Pribudič, dočim se bo, kakor je rečeno v vladnem poročilu, projektirala belokranjska železnica čez Metliko na Brod. Zvezne točke ne morejo vsled tega biti druge, kakor tam na hrvaški meji proti Pribudiču in od Broda do Karlovca. Tudi v tem oziru je vsaka bojazen popolnoma neutemeljena.

Brez ovinkov priznam, da Dalmacija še ne more biti zadovoljna z železnico Splet - Knin - Pribudič in tudi ne bo; brez ovinkov priznam, kar so tekom razprave omenili različni gg. govorniki, da se mora zgraditi železnica Bugojno-Aržano, če naj se povzdigne Dalmacija in če se hoče skrbeti za krasno ležeče mesto Splet. Jaz tudi mislim, da sem v nasprotju z dvomi čestitega gospoda tovariša dr. Sylvestra toliko informiran, da morem izjaviti, da misli c. kr. železniško ministrstvo z največjo resnostjo na zgradbo proge Aržano-Bugojno in se trudi, to zgradbo tudi doseči. Pri trjevanje ekscelencije gospoda železniškega ministra mi to potrjuje in obveščam o tem z zadovoljstvom visoko zbornico.

Čestiti gospod poslanec dr. Šusteršič je sprožil nekaj misli, ki se tičejo deloma izpopolnitve južnega železniškega omrežja monarhije, deloma pa tudi drugih stvari, kar bom pozneje pojasnil, ko dobim od predsedstva dotične predloge in resolucije.

Gospod dr. Šusteršič je opozarjal, da moramo delati pametno jadransko in balkansko politiko in je rabil izraz, da leži naša bodočnost na Jadranskem morju in na Balkanu. Popolnoma se strinjam s tem, da je naša bodočnost na Jadranskem morju in opozarjam na opomnje g. dr. Dulibiča, da si je avstrijska vlada napolnala veliko krivdo, ko je avstrijsko trgovsko brodarstvo pustila propasti. Namestu, da bi bila pravočasno skr-

bela, kakor se je to zgodilo v drugih državah, da bi se po uvedbi parnikov na vijak povzdignile parobrodne družbe in zgradili parniki za trgovino z inozemstvom, je čakala, in tako smo postali, da si imamo lepo Adrijo, ki pomeni za nas izhod v širni svet, eden zadnjih narodov v prekomorskem tekmovanju.

Prava avstrijska politika bi bila to že davno pojmla, bi bila spopolnila lepe naravne pristane in bi bila zlasti skrbela za parobrodno zvezo med Dalmacijo in med državno.

Ali, gospoda moja, kaj vidimo celo v najnovjšem času. Gre se za nekaj jako važnega, za novo parobrodno zvezo z Dalmacijo, in če pomislite, kako se je ta stvar pojmla v trgovinskem ministrstvu, potem se ne smete čuditi, da v takih razmerah in dokler se te ne premene, ni misliti na pametno jadransko politiko od strani Avstrije.

Istotako, gospoda moja, je z balkansko politiko. Če hočemo delati pametno balkansko politiko — opozarjam tu na opombo g. predgovornika dr. Sylvestra, ki je menil, da je naša zunanja politika premalo impulzivna — je pred vsem potrebno, da balkanske narode umejemo in znamo uvaževati njih posebnosti. (Živahno pritrdjevanje.) Če ne bomo tega storili, izgubimo simpatije teh narodov in če smo izgubili simpatije, nam vse drugo nič ne pomaga. (Dr. Korošec: Izgubili smo jih že!)

Reklo se je, da smo te simpatije že izgubili. To je resnica. A še je čas, si te simpatije novič pridobiti. Treba je odsej — in ura je že dvanajsta — delati tako politiko, s katero si je mogoče simpatije novič pridobiti. (Pritrdjevanje.)

Kar se tiče očitanja, da je naša zunanja politika premalo impulzivna, pritrdjem popolnoma čestitemu gospodu tovarišu dr. Sylvestru. Zlasti smo bili premalo impulzivni tedaj, ko je šlo za to, da bi Avstrija začela tekmovali z drugimi trgovinskimi narodi. V sled tega smo zaostali; dasi bi mogli imeti lepo trgovino, ker je naša industrija precej razvita, ostajamo skoro na zadnjem mestu, ostaja naša velika država daleč za mnogimi manjšimi državami, ki imajo veliko večji prekomorski eksport kakor mi. Tudi v tem oziru je zadnji čas, da postane drugače. (Nemir. Predsednik zvoni.)

Sedaj še nekaj besed o Dalmaciji sami.

Že tiskano poročilo železniškega odseka opozarja na to, da je mogoče, Dalmacijo povzdigniti. (Nemir. Konec!)

LISTEK.

Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski.

(K sobotni uprizoritvi.)

»Farsa v treh aktih.« Po domače: tri dejanja ironije in humorja, en koš kopriv. Logiška pravila, možnost, verjetnost — postranska stvar. Cankarja je nekaj strašno razjezilo in zato si je urezal novo brezovko. Zdjaj jo pa vihti, švrk, švrk, kamor je, nič zato, če tupatam preveč na debelo zamahne, poglavito je, da se maha. Ima nam nekaj povedati, nam dolinčcem šentflorjanskim. Ampak ne naravnost, marveč umetniški, to se pravi, skozi genialno meglo na grotesken in kar se da duhovit način. In kdor ga prav precej ne umeje, je glupec, vreden, da postane župan med glupci šentflorjanskimi. — Za temi osebami in njihovimi besedami se torej skriva gotova realna misel. Ampak to treba šele izluščiti in to glede posameznosti ni vselej lahko, kajti pred seboj nimamo logične argumentacije, marveč drzno in pestro skupaj zmešane bodice, kakor jih je Cankar položil na gredah svoje žive domišljije. Zato se bodo k »Pohujšanju« pisali komentarji, kakor so se pisali k »Go-

spe Judit« in k »Nini«. In Cankar bo zopet govoril o glupcih, ki ne vedo čitati knjig in uživati umotvorov fantazije. Pa je bilo že od nekdaj tako, da se umetnikov ni samo poslušalo, marveč da se je tudi poskušalo, umeti njih in njihove misli. In ni bila vsikdar krivda poslušalcev, če si niso bili na čistem, ali so umeli prav ali niso. Pa pustimo kritičarski posel drugim. Danes se nam gre za to, da s filistrskim pipeem odpremo ta novi Cankarjev oreh in ga serviramo tako, kakor je prikladno za gourmande šentflorjanske. Seveda je ta razlaga simbolov čisto subjektivna in ne moremo garantirati, dali je Cankar imel natančno isto stvar v mislih. Potemtakem vidimo za osebami in obrazi sledeče:

Dolina šentflorjanska — mila slovenska domovina. — Glupi, hinavski nečistniki šentflorjanski — mi, slovenska javnost vprek. — Kristof Kobar, ki pa se naziva Petra in ki je umetnik — Ivan Cankar. — Jacinta, njegova čudolepa ljubezen — Cankarjeva pozija. Popotnik — Cankar v svojih mlajših letih, predno ga je še slovenska kritika razglasila za pohujšljivca. Dacar — prototip hinavske čednosti. Župan — oficialna javnost, naivna in resna, da se bogu zasmili. — Učitelj Šviligoj — kratkovidna, v dušo naivna šolmastrska kritika, ki govori, kakor jej vele ubogi, naivni

in nesvarjeni možgani. Zlodej — hudič, ki naj bi vzel vso dolino šentflorjansko in se Cankarjevo poezijo povrhu. (akt II.)

V dolini šentflorjanski se je našlo dete, ki je bogvedi čigavo. Nihče mu neče biti ne oče ne mati, ali nihče nima čiste vesti: bilo bi vendarle mogoče, da mu je ravno on oče, mati. Toda krepost! In zato treba zatajiti greh in zatajiti očetovstvo in materinstvo. (Cankar kot otrok svojega časa, otrok vseh in nikogar). — Doraslo dete mora na pot, krasti in slepariti in se ubijati. Dolina šentflorjanska pa zasluje po vsem svetu zaradi svoje čednosti in kreposti. Ono dete postane popotnik, postane umetnik poln hrepenenja in ljubezni. In takega se ga loti hrepenenje, videti svojo domovino, vrniti se v dolino šentflorjansko. Vrne se s tiho slastjo, pozabil je, kako so ga gonili kakor psa, prednje stopi s čistim srecem, pokaže jim — umetnik — svoje sree, oni pa pljuvajo nanj. Ne vidijo njegovega čistega srca, ampak ga gledajo, nečistniki, s svojimi nečistimi očmi in mu, čistemu, pritisnejo na čelo pečat nečistnika. Ni jim več popotnik, ampak zanje je Kristof Kobar, gnusoba in pohujšanje doline šentflorjanske. (= Cankar, njegova »Erotika«, »Vinjeta« in »Hiša Marije Pomocnice« ter javna kritika). In sirota šentflorjanska, zdaj Kristof

Kobar nazvana, se otrese nečistih glupcev šentflorjanskih in gre nazaj na svojo hrepenenja polno pot. Zdjaj ni več umetnik, zdaj je več: otresel se je marsičesa in, ustalil se je: nič več ne hrepeni po priznanju šentflorjancev, sam svoj je, hodi svojo pot, sam si je solnce, ki sije samemu sebi. In zdaj ni več Kristof Kobar — saj to pravzaprav nikoli ni bil — zdaj je Peter in se naziva Petra, umetnika. Postal je ves drug (= Cankar je dozorel) in vzljudil je čudno svojo sopotnico, prelepo Jacinto (= njegova pozija). In tej se zahče, da spozna domovino svojega ljubljence, hoče se ji, da vidi od obličja do obličja dolince šentflorjanske. Peter jo svari pred tem stikom ali ona ne mara preje, dokler jej ne pokaže ponižnih hlapecov njenih in tlačanov, da jim zaukaže: na kolena, hlapec, priklonite se, poljubite mi nogo! Peter se vda njeni volji, gresta in prideta v dolino šentflorjansko: in ti isti hip se je vanjo prikradlo pohujšanje. Farsa ima tukaj svoj začetek. Peter je med šentflorjanci na glasu nečistnika, ker nihče doslej še ni videl njegovega pravega srca in ker še sedaj nihče ne sluti, da so ga po krivem obsodili za nečistnika in da je Peter sploh postal ves drugi. Vsa krepostna dolina šentflorjanska zajeci boleti, in ogorčena v sveti jezi in svetem gnusu išče, kako bi se otrebila

te gnusobe: kaj je bilo treba umetnika v dolino šentflorjansko? Umetnik in nečistnik je isto. Pa če bi že bil sam! Sam bi itak poginil, kakor je doslej spodobno poginil v dolini šentflorjanski še vsak umetnik, ali on ima žensko seboj, lepo in greha vredno in vso pohujšljivo. In vsak bi rad prišel v stik z njo, da bi mogel potem tem opravičenije protestirati proti gnusni nečistnici. Nastane divje vrvenje, vse se peha za Jacinto in preštevuje ž njo v mislih, na zunaj pa je vse ogorčeno nad tolikim pohujšanjem. (= občinstvo hlastno čita Cankarja knjige, na videz pa je ogorčeno). Sam zlodej, nazvan Konkordat s Francoškega, je prišel, da se raduje nad pohujšanjem, ki ga med šentflorjanci mora roditi Petrovo in Jacintino bivanje: tako zelo je Peter za nečistnika razvpil, da je celo sam zlodej prepričan, da mu dovede Peter in njegova umetnost vse dolince šentflorjanske kakor na vrvice naravnost v pekel. — In vsa dolina se klanja Petru in Jacinti, oficialna in neoficialna, in jima nosi darove. (= »Narodni davek«) Pokaže se pa, da je dolina šentflorjanska že tako pohujšana, da je niti Peter s svojo umetnostjo niti sam zlodej ne moreta bolj pohujšati. Peter ne. Kako bi jo, ko je ves čist in ko je le njegov od drugih (= kritikov) mu nadet sloves tak, da vse misli, da je nečistnik in pohuj-

Gospoda moja! Vem, da Vam je vsled utrujenosti in zaradi pozne ure neprijetno, ostati še dlje tu. A ne morem drugače, kakor da izpregovorim nekaj besed o Dalmaciji, ker je stvar velike važnosti.

Gospoda moja. Tiskano poročilo železniškega odseka opozarja, da se more Dalmacija le tedaj gospodarski povzdigniti, če se zgradi železnica tudi ob obrežju. Zato poudarjam, da bo morala avstrijska vlada, ki si je napravila ta program, v najbližjem času začeti z gradbo železnice Zadar-Knin, Mostine - Bribirsko - Šibenik in Splet - Metković, če neče, da bo ta lepa dežela ostala tako zanemarjena, kakor je sedaj.

V Dalmaciji, gospoda moja, — se dajo zakladi izkopati, a razumeti je treba, kako jih dvigniti in na vladje, da to razumevanje posvedoči.

S temi besedami, gospoda moja, končam in nasvetujem sprejetje zakona. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Osušenje barja.

Interpelacija poslanca Ivana Hribarja in tovarišev do Njegove Prezvišenosti gospoda poljedelskega ministra v zadevi stavbnega vodstva pri osuševanju ljubljanskega barja.

Deželni zbor kranjski je v svojem zasedanju leta 1905. sprejel zakonski načrt glede osuševanja ljubljanskega barja in je ta zakon tudi dobil že Najvišjo sankcijo. Obenem je deželni zbor naročil deželnemu odboru, da kar najhitreje mogoče izvrši vse predpriprave, tako sicer, da bi se imelo z osuševalnimi deli že l. 1906. začeti. Stvar pa se je zavlekla vsled tega, ker so dogovori med deželnim odborom in c. kr. deželno vlado na eni strani ter mestno občino Ljubljano na drugi strani dalj časa trajali in so šele v začetku letošnjega leta prišli do zaključka.

Ko so bile dotične pogodbe podpisane, imelo se je predvsem poskrbeti za sposobnega tehničnega voditelja celemu podjetju, in c. kr. poljedelsko ministrstvo je nasvetovalo v ta namen strokovnjaka, katerega pa je moral osuševalni odbor odkloniti zaradi njegovega neznanja slovenskega jezika.

Sedaj stvar visi in če pojde tako naprej, se osuševalna dela tudi še leta 1908. ne bodo začela, dasiravno nam letošnje spomladanske in jesenske povodnji dokazujejo, kako nujno potrebna je že končna rešitev te zadeve.

Seveda je čisto naravno, da je za pričetek osuševalnih del predvsem potreba, da funkcionuje tehnična pisarna; le-to sestavljata imena pa šele tehnični voditelj vsega podjetja. Če se tedaj vprašanje tehničnega voditelja kar najhitreje ne reši, pretekle bode zima, brez da bi se bilo angaževalo potrebne tehnične moči, in dela se bodo zopet zavlekla.

Čisto naravno je pa tudi, da za tehničnega voditelja more imenovan biti le veščak, ki je tudi popolnoma zmožen slovenskega jezika; kajti on bode imel skoraj neprestano obravnavo z raznimi strankami in od spretnosti njegove ter v veliki meri tudi od jezikovnega znanja njegovega bode odvisno, da marsikatero preporno vprašanje srečno dožene.

Po mnenju podpisanih bi bil torej skrajni čas ozreti se po takem stavbnem voditelju in bi morebiti kazalo stopiti v tem oziru s c. kr. deželnim predsedstvom kranjskim v dogovor, ker bode temu morebiti še najprej znano, kje bi se tak sposoben veščak dobil zamoget.

C. kr. poljedelsko ministrstvo je sicer zastopalo stališče, da more stavbni voditelj tega podjetja biti le

tehnik, ki je že pri kakem podobnem podjetju sodeloval; podpisanim pa se to ne zdi neobhodno potrebno, temveč smo mnenja, da zadostuje teoretično znanje in pa izvežbanost v upravnem poslovanju, ker tehnika, ki bi bil pri podobnih podjetjih posloval in bil slovenskega jezika popolnoma zmožen, bržkone dobi to ne bo.

Glede na važnost in nujnost zadeve vprašamo torej podpisane: »Ali je Vaša Prezvišenost voljna storiti vse potrebno, da se kar najprej mogoče najde slovenskega jezika popolnoma zmožna tehnična moč za vodstvo osuševalnih del na ljubljanskem barju ter tako omogoči, da se ta osuševalna dela začno še z nastopom pomladi prihodnjega leta izvrševati?«

Na Dunaju, 5. dec. 1907.

Ljubljanski južni kolodvor.

Vprašanje poslanca Ivana Hribarja in tovarišev do Njegove Prezvišenosti gospoda železniškega ministra.

Mestna občina Ljubljanska se trudi sedaj že 11 let, da doseže priznava ljubljanskega kolodvora južne železnice, ker sedanje naprave na tem kolodvoru, kar se tiče osebnega in tovornega prometa, več ne zadostujejo.

Dolgoletna pogajanja so imela uspeh, da se je južna železnica vdala ter izrekla svojo pripravljenost svoj južni kolodvor v Ljubljani prometnim razmeram primerno preurediti. Zahtevala pa je od mestne občine ljubljanske primernega prispevka za podvoz, ki se ima napraviti na Martinih cestih. Občinski svet ljubljanski je pritrdil zahtevam južne železnice, ter sedaj s te strani ni nobenega zadržka, da bi se dela, ki so v zvezi s priznava in preuredbo južnega kolodvora v Ljubljani, že spomladi prihodnjega leta začela.

Vendar pa južna železnica izjavlja, da teh del ne bode prej pričela, dokler ni rešeno vprašanje, koliko bodo k stroškom priznave in preuredbe prispevale c. kr. državne železnice.

Ker je južni kolodvor ljubljanski namenjen v osebnem prometu, da sprejme vse potnike in bode potemtakem v tem oziru centralni kolodvor za vse proge, ki drže v Ljubljano, odnosno vodijo iz nje, je naravno, da je postala priznava kolodvora silno nujna. Tembolj pa je želeti, da se dotična dela kar najprej mogoče prične, ker ima v zmislu vladnega predloga o belokranjski in dalmatinski železnici v letu 1910. odprta biti zveza čez Belokrajinjo s Karlovcem; očitno je, da se potem promet na ljubljanskem kolodvoru silno pomnoži. Vsled tega je nujno potrebno, da c. kr. železniško ministrstvo dogovore o prispevku c. kr. državnih železnic k stroškom za priznava in preuredbo južnega kolodvora v Ljubljani kar najhitreje mogoče do konca februarja prihodnjega leta dožene.

Podpisani vprašamo torej Njegovo Prezvišenost gospoda železniškega ministra:

»Ali je voljan dati takoj potrebne ukaze, da se dogovori glede prispevka c. kr. državnih železnic k stroškom priznave in preuredbe južnega kolodvora v Ljubljani prične in kar najhitreje mogoče do konca dožene?«

Na Dunaju, 15. dec. 1907.

Poslanska zbornica.

Na Dunaju, 19. dec.

Češki radikaleci so umaknili vse svoje nujne predloge in s tem so odstranjene vse ovire z dnevnega reda.

Pod kakimi pogoji je vlada češke radikalce do tega pripravila, še ni znano.

Socijalni demokratje so prišli na današnjo sejo z rdečimi nagelji na čast zopet izvoljenemu Daszynskemu, ki so ga pozdravili z živahnim ploskanjem.

Začetkom seje je ministrski predsednik naznanil, da bo otvoritev delegacije jutri v petek.

Zbornica je potem nadaljevala razpravo o budgetnem provizoriju oziroma o rednem proračunu. V debato je posegel tudi koroški poslanec Grafenauer, ki je poudarjal, da bi kot koroški Slovenec pač imel vse polno vzrokov glasovati zoper proračun, zakaj s koroškimi Slovenci se dela po mačehovski. Glasoval pa bo za proračun, ker vlada vsaj navidezno kaže voljo, izvesti in južnih kronvinah reforme. Na Koroškem pomeni izraz »deželnovladni« nič drugega, kakor sistematično germanizacijo slovenskih delov dežele. Koroški Slovenci zahtevajo, da se jim dajo njih pravice, zlasti v šoli, kjer ne puste otrok podučevati v materinščini. Nemstvu in nemškemu gospodarstvu se hoče z germanizacijo pot uglati. Vlada in Nemci delajo na to, da bi Slovenci na Koroškem čim prej izgubili, da se tako izpolni srčna želja nemstva o Nemčiji.

V debato je posegel tudi ministrski predsednik Beck. Najprej je govoril o zadnji spremembi v ministrstvu. Zgodilo se je, da postanejo velike stranke opora vlade. Formula o večini in o manjšini ne velja za avstrijski parlament, ker si ne stoji nasproti le politične in gospodarske stranke, marveč narodnosti. Zato mora biti vlada nekako razsodišče. Razdelitev parlamenta v dva tabora, v enega ki vlada in v enega ki je vladan, bi bila prava nesreča. Zato je potrebno, da so velike stranke zastopane v vladi. Taka koncentracija zahteva seveda žrtve, ker ni ne liberalna, ne klerikalna, ne agrarna, ne industrijalna. Vlada hoče skupno delo vseh.

Izmed drugih govornikov je omeniti samo še dr. Herolda, ki je priznal, da je sedanje ministrstvo vsled svoje sestave nesposobno za rešitev političnih vprašanj. Sicer pa to ministrstvo ni pravo zrelo parlamenta. V parlamentu imajo večino Slovani, v ministrstvu pa Nemci.

Danes je imela tudi gospodarska zbornica sejo ter je po brezpomembni debati sprejela nagodbo.

Ker so bili poslanci tako lepo ubogljivi jim hoče ministrski predsednik napraviti božično darilo. Zda poje namreč zbornica za dlje časa na počitnice. Vlada bi morala zasedanje odgoditi, a tega ne bo storila. Saj ne bo — poslanci pa bodo vleklidijete.

Gospodarska zbornica.

Dunaj, 19. decembra. Danes so bile v gospodarski zbornici velike politične debate o razmerju med obema državnima polovicama. Končno pa je bila sprejeta v drugem in tretjem branju tako nagodba kakor kvota. Le razprava o dalmatinskih železnicah se je pustila za jutrišnjo sejo. Pred počitnicami dožene gospodarska zbornica le še proračunski provizorij, dočim pride zakonski načrt glede znižanja davka na sladkor tudi, ako ga poslanska zbornica pravčasno reši, šele v prihodnjem zasedanju na vrsto. V debati o nagodbi je govoril proti le grof Kuefstein, ki je izražal posebno pomisleke proti državnopravnim koncesijam, ki so se dovolile Ogrski v nagodbi. V imenu službeno

zadržanega ministrskega predsednika je podal finančni minister vitez Korytowski daljšo izjavo, v kateri se imenuje nagodba temelj za nadaljnjo prosperiranje države na zunaj in na znotraj.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 19. decembra. Danes popoldne so se zbrali vsi delegatje poslanske zbornice na posvetovanje pod predsedstvom poslanca Kráma. Razpravljali so o tem, kako se naj sestavijo odseki in koga naj izvolijo za predsednika. Konferenca je sklenila, da se dosežani proračunski odsek, ki mora opravljati vsa dela za plenum delegacije, razdeli v tri odseke, in sicer v odsek za zunanje stvari in za okupacijski kredit, v odsek za vojne in mornarične potrebščine in v odsek za finančne predloge, za skupno finančno ministrstvo in za najvišji sodni dvor. Posl. Dobernig je napovedal, da bo predlagal v prvi seji spremembo poslovnika. V ta namen se naj izvoli odsek devetih članov. Glede predsednika delegacije se ni doseglo sporazumljenja, temuč bo jutri pred sejo volitev za poskušnjo.

Zvišanje častniških plač.

Budimpešta, 19. decembra. Grof Batthyany, ki je določen za predsednika ogrske delegacije, je obelodanil v »Magyar Orszagu« članek, v katerem nastopa proti zvišanju častniških plač, ker je koalicijske v vojaških vprašanjih prevzela obveznost, da ohrani status quo nespremenjen.

V parlamentarnih krogih zatrjujejo, da bo vojno ministrstvo že v predbožičnem delegacijskem zasedanju zahtevalo zvišanje častniških plač z naknadnim kreditom. To stori vojno ministrstvo tem laglje, ker izkazuje vojni proračun za leto 1908. za celih 8 milijonov manj potrebščin kakor leta 1907.

Za vinarstvo.

Dunaj, 19. decembra. Vinarjski odsek je razpravljal večeraj o brezobrestnih posojilih za obnovitev po trtni uši uničenih vinogradov, nadalje pa tudi o nameščenju kletarskih nadzornikov. Posl. Mayer je zahteval, naj dobivajo kletarski nadzorniki plače 10. do 8. činovnega razreda, potnično letnih 4000 K in prosto vožnjo za kraje, ki so jim izročeni v nadzorovanje. Poslanec dr. Ploj je zahteval, naj se pomnoži število kletarskih nadzornikov za Štajersko, Kranjsko in Istro. Debate se je udeležil tudi posl. Hočevar, in kar se je sklenilo na predlog poslanca dr. Ploja, da se sestavi poseben odbor treh članov, ki sporoči vse v odseku splošne želje in pritožbe ministrskemu predsedniku, finančnemu in poljedelskemu ministru. Ta odbor naj tudi zahteva, da se proračunjene vsote za obnovitev vinogradov in za kletarske nadzornike zvišajo. V odbor je bil izvoljen tudi posl. dr. Ploj.

Hrvaška kriza.

Budimpešta, 19. decembra. Poslanci hrvaško-srbske koalicijske so imeli večeraj v Budimpešti konferenco ter so sklenili, da se koalicijska ohrani ter gre v volilni boj kot enotna organizacija.

Ban dr. Rakodczay je zopet odpotoval v Zagreb. Pred odhodom je povedal nekemu časnika, da se je v ministrskem svetu razpravljalo o celem kompleksu hrvaških vprašanj. Kakor hitro pride v Zagreb, prične s potrebnimi pripravami za nove volitve. Spremembe na banski stolici za sedanjipričakovati. Imenovanje novih sekciskih načelnikov za Hrvaško pride na vrsto na glavnem shodu ne-

kdanje narodne stranke. Z druge strani se pa poroča, da se volitve za hrvaški sabor razpišejo na dan 21. januarja. Ako prodre pri volitvah stranka, na katero se more opirati vlada, izroči se rešitev jezikovnega konflikta regnikolarnim deputacijam. Ako pa pridejo do veljave zopet »protidržavski elementi«, se sabor takoj zopet razpusti.

V poslanski zbornici se je razvila danes nekaka debata o poslovniku kot posledica razsodbe imunitetnega odseka nad hrvaškima poslancema Popovićem in Supilom. Hrvaški poslanci, posebno Supilo, so kritizirali, da podpredsednika branita k poslovniku govoriti hrvaško, dočim predsednik Juvisti to dovoljuje. Ministrski predsednik dr. Wekerle je s povzdignjenim glasom grozil z najostrejšimi sredstvi, ako bodo še nadalje motili razprave v parlamentu.

Angleški vojni minister o oboroževanju.

London, 19. decembra. Vojni minister Haldane je govoril o vojni organizaciji ter rekel, da nihče ne želi miru bolj dvomno kakor nemški cesar. Vendar cesar Viljem oborožuje svojo armado na suhem in na morju z ozirom na to, da je mir zagotovljen le za močne. Nadalje je rekel minister, da si je lahko misliti, da bi sovražna armada 100.000 mož mimo angleškega brodograjskega zasleda angleške otoke. Kako bi se godilo Angliji, ako bi imela svojih 14 divizij stalne armade raztresenih še v drugih delih sveta. Zato bi morala imeti doma sedem vojev, t. j. 300.000 mož, da bi se ji ne bilo treba bati presenečenja.

Nevarna kriza v Perziji.

London, 19. decembra. O položaju v Teheranu so došle zelo resne vesti. Nevolja proti šahu se je razširila po celi deželi. Vsak trenotek lahko izbruhnejo hudi poulični boji. Šah je v zelo nevarnem položaju. Angleška in ruska vlada sta se združili, da v smislu dogovora po možnosti skrbita za zdrževanje miru in reda v Perziji.

Včeraj so bili pri šahu v avdijenci zastopniki Turške, Francoske in Avstro-Ogrske ter prosili šaha, naj bi se kriza poravnala brez nasilstev. Šah je dal razumeti, da bi rad popustil, toda ljudstvo je trdovratno.

Punt v Maroku.

Pariz, 19. decembra. V mošaji v Rabatu se je prečitalo sporočilo sultana Abdula Azisa, ki naznanja, da je plemo Zgarnavov pobilo vojsko Muleja Hafida. Nadalje naznanja sultan, da se je dogovoril s Francozi, da kmalu izpraznejo Casablanca. V ta namen gre sultan prihodnje dni v Casablanca.

Združitev države Kongo z Belgijo.

Pariz, 19. decembra. Belgijska vlada je izdala obširno utemeljevanje glede priključitve države Kongo. V načrtu se omenja tudi francosko-belgijski dogovor iz leta 1895., v katerem daje Belgija v slučaju prodaje države Kongo Franciji prvo pravico nakupa, kakor ji je zagotovila enako pravico že država Kongo sama leta 1884. in 1887.

Dnevne vesti

V Ljubljani 20. decembra

— »Schluss!« Pod tem naslovom laže »Slovenec« zopet po svoji stari navadi. Pripoveduje namreč, da je poslanska zbornica pri glasovanju

(Dalje v prilogi.)

šljivec. Jacinta ne, ker je prečista, da bi jej mogel kdo le senco greha očitati. In zgodi se, da jima — pohujšljivecema, oficialna javnost sama pod pritiskom okoliščin v posest izroči grad in jima nudi brezskrbno življenje. Toda njima med temi glupimi sužnji in hlapci ni obstanka, napotita se proč, zapustivša vso udobnost, vun na plano, kjer je hrepenenje. In baš tedaj se odrečeta Šentflorjancem, ko so ti spoznali, da je bila zmota, kar so sodili o Petru, ko so videli, da je Peter čist in da je čista njegova ljubezen do lepe Jacinte. Zadnjič jih pogosti Peter, Jacinta jim še enkrat v prelestnem plesu razodene krasote svojega bitja, potem pa odhitita proč iz te glupe gnusobe. (= Cankarjeva muza za vselej odkloni kakršnokoli odvisnost od slovenske javnosti, ker hoče kraljevati sama in nedotaknjena v svoji eterični višavi). Šentflorjanci torej so se varali v Petru in sam zlodej se je varal v njem: niti mu ni Peter dovedel nobene duše, niti Peter sam ni zapadel njemu. — In zopet se prevrnejo nazor Šentflorjancev: pa je bil vendarle pohujšljivec in blagor nam, da se je obrnil od nas! Zopet je čist naš prapor, zapojmo iz duše pesem o presvetem Alojziju. Policija pa lovi pohujšljiveca Kristofa Kobarja. Fran Kobal.

Kdo je kriv?

(Konec.)

Umetniško izobraženo občinstvo tvori minimalen del in se rekrutira iz onih, ki so slučajno živeli v družbi umetnikov ali onih, ki so mnogo umetniških razprav čitali ali ki so se n. pr. na univerzi pečali z zgodovino umetnosti ali s podobnimi strokami. Ti zadnji dajo navadno boljše vrsto umetniških kritikov. Taki kritiki — ako so resni — razumevajo svoj poklic nekako znanstveno in skušajo po svoji vesti sortirati v svojih ocenah dobro od slabega in zasledovati ali so umotvorili originalni, ali so plagijati itd. Ker je pa le manjši del teh kritikov (saj je pri vseh strokah tako) res iz poklica pri tem delu, je naravno, da se čitajo v kritikah mnogokrat najneokusnejša pretiravanja in oboževanje umetnikov, ki to najmanjše zaslužijo — a to le zato, da bi bila kritika kot spis interesantna in originalna. Jaz sovražim take kritike, ki hočejo blesteti iz besedo in ki jim je iskrenost postranska stvar!

Taki kritiki — in teh je žalibog največ — ne vzgajajo občinstva, temveč ga kvarijo. Eto prvega vzroka! Umetniško neizobraženo občinstvo zopet pa je ali popolnoma naivno ali ima predsodke.

Prva vrsta mi je najljubša. Ona ve mnogokrat izreči najboljšo kritiko o umotvoru! A kje je še tako občinstvo? Z bakloji pri belem dnevu iščeš človeka, ki ni v umetniškem čuvstvuvanju pokvarjen po slabih naših cerkvenih slikah, po slabih »secesijonistiških« — kako se zlorablja ta nedolžna beseda! — plakatih, razglednicah, dekoracijah, po slabih reprodukcijah, po groznih »oljnatih tiskih«, ki jih vidi dan na dan! Ali more tak človek uživati umetnost, pravo umetnost, ki prihaja umetniku iz srca in ki bi morala najti direktno pot v gledalčevo srce. Kje je še ta direktna pot? Ali ni vse polno zaprek na tem potu in ovinkov, ki jih zavemo pokvarjeni okus in predsodke, posledice napačne izobrazbe?!

Napačna izobrazba, ta je vzrok, da je med stotino gledalcev v umetniški razstavi le eden morda, ki res uživa. A sedaj nastane vprašanje, jeli mogoče, da se premoti kdaj prepad med umetniki in občinstvom, ali je — z drugimi besedami — mogoče današnje občinstvo umetniško izobraziti k razumevanju umotvorov. Gotovo je, da bi se to ne moglo

zgoditi naenkrat. Tudi je gotovo, da bi del občinstva ne bil dostopen še tako lepim naukom, a na dobri del občinstva bi se dalo gotovo vplivati, ako bi se vpoštevali sledeči nasveti:

Šolska izobrazba mora vpoštevati mnogo bolj nego do sedaj umetnost. Pri tem mislim na vse šole brez izjeme. Mnogo se je tu sicer že storilo, a to ni nič proti temu, kar bi se moralo še zgoditi. Ne samo risanje, nego tudi drugim predmetom, posebnost, nego mora biti kulturna zgodovina in mora kot taka isto pozornost obračati na umetnost, na znanost, kakor na politiko. Risanje pa naj se obligatno uvede na vseh šolah, torej tudi v gimnazijah.

Umetniške razstave, po zdravih načelih od najboljših umetnikov prirejane, naj se prirede mnogokrat (večkrat na leto) a to s prostim vstopom. Katalogi naj bodo kar najcenejši in naj imajo poučno vsebino. Da se pa razstave splačajo, naj država, dežela in razna oblastva kar najbolj pospešujejo prireditve takih razstav z gnotnimi pripomočki. Razstave naj ne bodo le prodajalne izložbe. Da imajo pa umetniki priliko prodajati svoje umotvore, naj se s pomočjo javnega denarja ustanovi (v Ljubljani vsaj) stalna (permanentna) razstava najnovejših del (kakor je v Trstu na primer).

V vsaki deželi naj se imenuje umetniški svet, kar najširšim delokrogom. Ta naj združuje najboljše umetnike v deželi in naj nadzoruje vse javne naprave, ki imajo z umetnostjo le količjak stika, kakor zgradbe, kipe, olepšave in dekoracije na javnih prostorih, celo prodajalne, izložbe, cestne plakate in napise itd.

Listi naj priobčujejo v posebni rubriki za umetnost v vsaki številki članke tičooče se umetnosti, ki naj čitajoče občinstvo izobrazujejo. Ilustrovani listi naj priobčujejo samo dobre reprodukcije umotvorov. Ako bi kak list v tem oziru grešil, naj ima umetniški svet pravico poseči vmes.

S tem sem nakratko odgovoril na V. Z.-jev članek, a želeli bi bilo, da bi ne ostal sam, nego da bi se še kdo oglašil z drugimi nasveti, da se pojmi v tem važnem vprašanju malo razbistrijo.

S. S.

o daljinskih železnicah, ko je zaključno besedo govoril poslanec Hribar, viharo — in sicer vsa zbornica — klicala: „Schluss!“, češ, da se iznebi njegove vsiljive osebnosti. Glede na to poročilo „Slovenčevega“ poštenjaka nam je po poročilih, ki smo jih dobili z Dunaja, konstatovati, da je zbornica, ker je bila že precej kasna ura, bila res že utrujena in da je nemir v zbornici resnično bil velik, pa ne zaradi Hribarjevega govora, temveč zato, ker so nemški poslanci slutili, da Čehi pred končnim glasovanjem hočejo od vlade izsiliti še kakše koncesije. Naravno je torej, da so se pred tem glasovanjem o teh stvareh v zbornici vršila nujna razpravljanja med posameznimi grupami poslancev, tako na desni, tako na levi. Vendar pa je resnica, da je poslanca Hribarja poslušalo jako veliko pred poročevalčevim tribuno ob ministrskih sedežih zbranih poslancev, ki so prav pazljivo sledili njegovim izjavam. Resnica je tudi, da je zaklical med govorom, ki ga itak prinašamo na drugem mestu po stenografskem zapisniku, da se naši čitatelji pouče, če je res tako prazen, kakor bi „Slovenec“ rad hotel, neki poslanec na nemški strani: „Schluss!“, da pa tega klica po kratki repliki poročevalcevi nihče več ponovljal ni. Sicer pa opozarjamo, da se je ravno tako zgodilo med zaključnim govorom poročala Šukljeta, ko je svoje dni poročal o podržavljenju Severne železnice. Tudi ko je poslanec dr. Pergelt kot poročevalec o nagodbi govoril končni govor, so mu nekateri nestrpnosti — tu jih je pa bilo več in ne samo eden — klicali: „Schluss!“ — Skrajno perfidno je tedaj — češar smo pa seveda pri „Slovencu“ že navajali — ako iz tega klica hoče kovati kapital proti poslancu Hribarju.

— Ali je mogoče! Po Idriji se širi govorica, ki deva v prav lepo luč rudniško ravnanje. Pred kratkimi je namreč imel biti imenovan absolvent rudarske šole Ivan Repulus za paznika. Dekret je bil baje že spisan v konceptu in ga je dobil pisar klerikalec Peternel, da napravi čisto pis. Ker Repulus ni klerikalnega mišljenja, hiti Peternel sporočiti to imenovanje dekanu Arku. Ta pa se takoj odpravi k predstojniku rudniškega ravnanja c. kr. nadsvetniku Billeku in izposloval je, da se imenovanje Repulsovo prekliče ter imenuje klerikalec Žonta za paznika. Ako je to res in utegne biti, mora še tako mirnemu človeku vzkipeti kri in mora z ogorčenjem protestirati proti takemu nezaslišanemu postopanju. Kako pride Peternel do tega, da nosi na nos dekanu Arku uradne stvari! Ali je nadsvetnik Billek res marioneta v rokah dekana Arka. Res ubožno in žalostno izpričevalo za takega uradnega predstojnika! Ali dolgo ne bomo več mirno prenašali Billekovega pristranskega postopanja. Vsaka stvar le do gotove meje. Ako se ne more otresti vpliva klerikalnega oskrbnika Penka in drugih klerikalcev, se naj pa tudi njim zahvali za posledice.

— Volitev v okrajni zastop celjski. Piše se nam iz Celja: V torkovem članku, in sicer v uvodnem članku pod naslovom „Volitev v okrajni zastop celjski“ se očita slovenski stranki, da ni bila tako budna in pazna, kakor bi morala biti, ker bi se sicer ne moglo zgoditi, da je bil iz volilnega imenika izpuščen eden najbolj zanesljivih slovenskih volilcev v veleposelstvu — Fazarino. Pisec onega članka ni poučen o resničnem položaju. Posesnik Fazarino je bil v imenik veleposelstnikov sprejet, a vsled reklamacije nemške stranke ga je okrajno glavarstvo ertalo. V smislu zakona o okrajnih zastopih ni proti rešitvi, s katero se reklamaciji ugodi, nobenega pravnega sredstva. Vsi Slovenci brez razlike stanu in mišljenja so prepričani, da slovenska stranka že dolgo ni tako častna in v tolikem številu nastopila, kakor pri zadnji volitvi; prišli so razun enega samega vsi, na katere je bilo sploh računati. Treba je bilo veliko dela in truda, da se je dosegel ta uspeh v naših politično tako razburjenih časih. Tudi pri zadnjih volitvah je bilo enako glasov na obeh straneh, kakor zdaj; žreb pa je takrat odločil za slovensko komisijo, zdaj za nemško. To tedaj ni nazadovanje.

— 35 letno službovanje državnih uradnikov. Iz uradniških krogov se nam piše: Po mnogem naporu si je priborilo državno uradništvo 35letno službovanje. Marsikdo bi menil, da se bodo razmere spremenile, in da bo vse drlo v zaslužni pokoj. A to pa ni tako. Kriva je tudi sama postava, ki določa, da vstopi lahko v pokoj brez posebnega dokazila le oni, ki je doslužil 35 let in prekorajši 60. leto svoje življenjske dobe. Zvišal se je tudi prispevek za penzijski fond, tako da sedaj morajo le mlajši uradniki plačevati starejšim njih pokojnine. Če pogledamo nekoliko natančneje te »zrele« ptiče, opazimo ne le, da je mnogo takih, ki so že 60 let stari, ampak tudi, da je imajo že več kot

40 let službe. Nimamo sicer nič proti takim, ki služijo nekoliko dalje nad 35 let, če imajo pričakovati v kratkem kak trienaj ali kvinkvenaj. Odločno pa nasprotujemo zlasti onim, ki sploh nimajo ničesar več pričakovati in služijo še dalje, celo nad 40 let. Egoisti so tudi mlajši uradniki. Če pogledamo take osebe, ki služijo nad 40 let, celo 42 ali 43 in še več, se moramo takoj vprašati, kaj jih drži v uradu? Znano je, da je državna služba trudopolna. Človek, ki dela celih 40 let naporno, se mora gotovo toliko v tem času po vseh božjih postavah izrabiti, da v 43. letu ni več tako zmogel za delo, kot prej, če je sploh prejšnja leta kaj delal.

— Vpliv tržaškega škofa na goriškega nadškofa. Pretekli teden je bil suplent Učjič imenovan za definitivnega profesorja moralke v centralnem semenišču v Gorici. To imenovanje je silno razburilo duhovske kroge na Goriškem, ki vidijo v tem imenovanju očiten vpliv škofa dr. Nagla v Trstu. Učjič je bil že pred letom dni naravnost vseljen po škofu Naglu za suplenta, dasi nima ta ničesar odločevati pri imenovanju profesorjev za semenišče v Gorici. Ze tedaj so bili duhovi vznemirjeni, ker je na Goriškem mnogo že izprašanih doktorjev teologije. Učjičev konkurent je bil neki duhovnik domačin, ki je izpit napravil z mnogo boljšim uspehom kot Učjič, vendar on ni bil imenovan za profesorja. Da je goriški nadškof vedno pri volji ustrezati željam in pokoriti se miglajem Naglovim, je rodilo obilno nevolje po Goriškem, kar vsekakor ne bo ostalo brez posledice.

— Odlična občina na delu za pravice naroda. »Domovina« piše: Na Štajerskem je bila lani odlična občina Kokarje v gornjegrajskem okraju v boju z nemškim deželnim odborom izvajala pravico, da je občina vključila svoji podrejenosti deželnemu odboru in v prenešenem delokrogu c. kr. političnim oblastim, sama za sebe korporacija, kateri pripadajo vse one politične pravice, kakor državljanom samim. Ta razsodba državnega sodišča z dne 13. julija 1906 broj 264 je za slovenske občine ter dosledno za ves slovenski narod kot najzidatnejšo orožje proti birokratskim zatiralcem našega jezika neizrečno velike važnosti. Z njo se namreč na Štajerskem razdirajo oni birokratski nazori, s katerimi so se doslej slovenske občine silile reševati nemške dopise državnih in deželnih uradov (ne državljanov), toda nekatera okrajna glavarstva žugajo radi tega županom z globo. Tako je g. J. Potočnik, vrli župan občine Župetince v Slovenskih goricah zavrnil c. kr. mariborskemu okrož. sod. nemško pisan dopis. Na pritožbo sodišča je glavarstvo županu zaukazalo, da mora rešiti nemški dopis, sicer se mu boče naložila globa. Župan Potočnik se je pritožil na namestništvo v Gradec, ki je pritožbo zavrnilo, češ, župan je dolžan nemški dopise reševati, na kar je občina vložila na ministrstvo dobro utemeljen ugovor, poln odločnosti in ki konča, naj ministrstvo za notranje zadeve razveljavi izpodbijano razsodbo c. kr. namestništva v Gradcu kot v zakonu neutemeljeno ter razsodi, da slovenska občina Župetince, oziroma njen župan ni dolžan si oskrbeti prevodov nemških dopisov c. kr. državnih in deželnih uradov ter jih radi tega ne more rešiti, temveč, da so c. kr. državni uradi dolžni slovenski občini Župetince v smislu določb člena XIX. drž. osnovnega zakona z dne 21. decembra leta 1867. drž. zak. broj 142 dopisovati v njenem uradnem to je slovenskem jeziku, ki je na Spodnjem Štajerskem deželni jezik. Ta odločen nastop odlične občine bodi sijajen izglede vsakomur, najsi bo kdorkoli ter zvišeni opomin vsem onim, ki dopisujejo svojim predstojnim uradom v nemškem jeziku, najsi bodo to duhovniki, učitelji, zdravniki, obrtniki, kmetovalci, občine, društva, okrajni zastopi itd. ali kdor si bodi!

— Promocija. V soboto, 21. decembra bo promoviran gospod Mirko Triller doktorjem prava na dunajskem vseučilišču. Čestitamo!

— Iz gledališke pisarne. Jutri, v soboto (nepar) se uprizori izvirna noviteta „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“, farsa v treh aktih, spisal Ivan Cankar. Glavne vloge so v rokah Jam: Kreisove, Danilove ter gg. Nučiča, Verovška, Dragutinoviča, Danila. Toplaka, Povneta in Bukška, Sodeluje orkester vojaške godbe.

— Slovensko gledališče. Včeraj so uprizorili na ljubljanskem odru dvojno enodejank. Prvo je zložil Risto Savin, znani skladatelj in sotrudnik „Novih akordov“, drugo ruski komponist Vladimir Ivanovič Rebikov. Libreto obeh sta si zelo slična. V prvi zmrzne na straži siromak-vojak, ko vidi še v zadnjem hipu v predsmrtnih sanjah izpolnjene svoje želje in cilje — domovje in ljubico, a v

drugi zmrzne istotako na božični večer siromakno dekle, ki ušije še v predsmrtnem snu svojo bogvekdaj prej skrivaj zamljiljeno srečo; sredi bogatih ljudi, okoli bogato okrašenega božičnega drevesca, se raduje, čudovitovo lep in čudovito zaljubljen plemit boža njena lica, mrtva in ljubčeva mati pride in jo odvade s seboj tja med trume angelov v nebeško kraljestvo. — Prijeten in domač je bil dramatiški prizor Rista Savina. Bogat na moderni instrumentaciji in poln prijazen melodij je našel mahoma pot do src vseh poslušalcev. Komaj orkester je bil mestoma preglasen, pihala so bila ponekod neprimerna, pevci so tuintam komaj prišli sredi njih do veljave, sicer se je vršilo vse v najboljšem redu. Igralci so bili dobri in hvalimo zato vse po vrsti. Mariana Kondrackega, Thalerjevo, Bukška, Peršovo in zlasti tenorista Jastrzebskega in basista Vašička. Prizor se je končal od strani občinstva z velikim navdušenjem in aplavzom, ki je vedno na novo pozdravljaj in hvalil navzočega skladatelja. — Drugo enodejanko je spisal, kakor že zgoraj rečeno, ruski komponist Vladimir Ivanovič Rebikov. To je skoziinskozi samosvoj in moderen umetnik. Ruski kritiki ga popisujejo kot privrženca Schopenhauerja in Nietzscheja in takemu prepričanju in mišljenju odgovarja tudi njegova godba. Zanj, ki je temna, žalostna in brezupna, je ustvaril svoje lastni harmonijski sistem, namreč skale iz celih tonov (c, d, e, fis, gis, ais, c). Po njegovem mnenju deluje lahko dramatična godba samo kot del cellega kompleksa k enemu in istemu cilju združenih umetnosti. Treba torej spojitvijo iz živu deklamirano besedo, učinkujočo scenerijo s tajinstvenim čarom svetlobnih efektov, luči in sence in z zvoki godbe. Rebikov se upira formam kot ciljem godbe. On gre za geslom splošnočloveškim. Umetnost mu je slika idealov človeštva, zrcalo njegovega notranjega čustvovanja in idejnih stremeljev. Jezik njegove duše je godba ki ga prestavlja v lepši svet, kjer se oddihuje od vsakdanjosti in navdušuje. On ne mara okrasov v instrumentaciji, vsaka brezpozgojno potrebna nota mu je odveč. Njegova moč obstoja v preprostosti sredstev, v sili izražanja in v razpoloženju. Napisal je že več dramskih prizorov. Sijajni vseh so preprosti, a žalne melodije in tuintam burni in tuintam bajni plesi so skrajno decentni v barvah in konturah in efekti zgoščeni. Njegova umetnost je torej podajanje duševnih razpoloženj in dojmov zunanega sveta na človeško notranjost ali z drugimi besedami impresionizem. In taka je tudi njegova glasbeno-psihološka drama „Božično drevo“. Godba pojasnjuje boleste zapuščene sirote, čara v čudovito lepih slikah (znani valček) njene predsmrtno sanje, skuša dopovedati, kako je to naše življenje temno, žalostno in brezupno, da so edina uteha sanje, torej misli in moči duše, ki nas ponašajo v drugi, srenejši svet, poln nebeske lepote in nebeskih čarov in angelov. Globok umetnik je Rebikov, poslušalec se mora poglobiti v njegovo delo, če ga hoče uživati. Pravega individualnega umevanja je treba in kdor ga je zmogel, zanj je predstava „Božičnega drevesa“ dogodek. — Upriporitev „Božičnega drevesa“ zahteva višek v igranju, višek v sceneriji in višek v petju; letako je mogoč poleg te skrivnostne godbe uspeh. Pri nas pa je ustrezala zahtevam samo primadona Collignon. In ta slučaj in poleg njega slabo umevanje godbe, privajenost na lahkotni salonski glasbeni štil — vse to je pomoglo k temu, da so ostali poslušalci hladni in so skoro slabovoljni odhajali. Skladatelj je bil navzoč, pripeljal se je menda iz svoje daljave domovine, a mi ni znano, kako se mu je godilo.

R. R.

— Sedemdesetletnica g. Antona Foersterja. Ljubljanska v Zvezi slovenskih pevskih društev stojiča pevka društva so priredila zaslužnemu jubilarju snoči pred njegovim stanovanjem serenado. Zapeli so pod vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada Foersterjeve pesmi „Samo“, „Pjevajmo“ in „Nočni pozdrav“. G. Hubad se je pevcem in v obilnem številu zbranemu poslušalstvu v iskrenih besedah zahvalil za prireditve. — Danes so se zbrale različne deputacije, da prijubljenega moža počaste z najiskrenejšimi čestitkami. V imenu „Glasbene matice“ mu je čestital nje predsednik g. prof. Anton Štritof, v imenu učiteljskega zbora „Glasbene matice“ ravnatelj g. Franc Gerbič, v imenu Zveze slovenskih pevskih društev ki mu je tudi izročila krasen srebrn venec nje podpredsednik g. dr. Vladimir Ravnihar, v imenu pevskega društva „Slavec“ kot svojemu častnemu članu predsednik g. Ivan Dražil. Vrstile so se tudi druge deputacije. Slavljenec je došlo veliko število brojevskih čestitk. Vsem deputacijam se je jubilar vidno ginjen najiskreneje zahvaljeval. — Od papeža je dobil slavljenec ob tej

priliki viteški red sv. Silvestra za zasluge v cerkveni glasil.

Koncert „Pevske zveze moravskih učiteljev“ dne 20. decembra. „Leipziger Abendzeitung“ piše: „Eden najlepših koncertov moravskega zbora, ki so se priredili v Lipskem, je gotovo koncert moravskih učiteljev, ki ostane vsakemu, kiga je slišal, nepozabljiv. Petje moravskih učiteljev, ki je bilo čisto in fino, je primerjati blagolasečemu instrumentu Češki pevci so vzbudili tisti pravi in živahni duševni izraz, katerega z občudovanjem opazujemo pri vseh čeških umetnikih.“ „Leipziger Tagblatt“ piše: „Po včerajšnjem koncertu se je slišal samo en glas hvale in občudovanja. Posebnost je, da pevci pojejo brez not, vse na izust, za nas nekaj nenavadnega, ki pa mora vsakega z občudovanjem navdajati, ker je bilo petje vseskozi umetniško in to po kompozicijah in prednašanju. Moravskim pevcem se mora priznati, da so občinstvo s svojim petjem očarali; njih nastop je bil v pravem pomenu besede idealno lep.“

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslala tvrdka A. et. E. Skaberne v Ljubljani od prodaje družbenega platna prispevek za leto 1907 200 K.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslala tvrdka Fran Kollmann v Ljubljani od prodaje družbenih cilindrov prispevek za l. 1907 v znesku 258 K 52 v in iz njegovega nabiralnika 10 K; skupaj 268 K 52 vinarjev.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poslal lastnik „Glas Naroda“ g. Fr. Sakser — New York — nabrani znesek 85 K.

Računske listke družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so naročile nadalje sledeče tvrdke: Dr. Štefan Ra h, odvet. kandidat za podružnico Celje; gostilna Tratinik, Ljubljana; Josip König, Vransko; hotel „Ilirija“; ženska podružnica Kamnik; Franc Selak, Bučka; Albertina Arko, Ribnica; Šimen Drešček, trgovce, Kobard; gostilna „Perlez“, Marica Gaber, Ljubljana; Miška Pavla, gostilna pri „Dolenjski železnici“, Novo mesto; Ivan Grad, Beričevo; gostilna Andrej Podboj, Ribnica.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Vabilo na redni občni zbor, se vrši v ponedeljek, 23. decembra ob pol 8. uri zvečer v salonu hotela „Union“, I. nadstropje. Dnevni red: 1. Poročila odbora: a) tanikovo; b) blagajnikovo; c) knjižničarjevo. 2. Volitev: a) predsednika; b) ostalega odbora. 3. Služajnosti.

Izletnikom v Solto, ki so naročili fotografije udeležencev lanskega kongresa jugoslovanskih književnikov in časnikarjev, naznanjamo, da smo končno vendar le dobili odgovor z dne 17. t. m. „Društva na blgarskitje publicisti“, v katerem nas obvešča, da pošlje fotograf Karastojanov v najkrajšem času željene slike „Društva slovenskih književnikov in časnikarjev“ v Ljubljano. Koliko bodo slike stale, se nam še ni sporočilo. Čim se nam dopolnje fotografije, bomo o tem obvestili naročnike in jim sporočili tudi ceno.

„Božičnico“ priredi „Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem“ v nedeljo, dne 22. decembra, ob 4 popoldne v sokolski dvorani „Narodnega doma“ s sodelovanjem „Ljubljanske društvene godbe“ na korist sirot umrlih tiskarjev. Vstopnina za osebo 60 v, otroci prosti.

Pasivna resistenca na pošti končana. Snoči je prišla ob devetih z Dunaja brzovjaka, da se je željam in zahtevam vseh poštinih uslužbencev ugodilo in da se vsled tega preneha pasivna resistenca. Poslanec Hribar je tukajšnjemu predsedstvu poštinih oficijantov poslal naslednje pismo: Slavno predsedstvo! Po svojem posredovanju pri trgovskem ministru v Vaši zadevi Vam naznanjam, da se je skupnemu pritisku mestnih poslancev posrečilo izposlovati za poštne oficijante in uslužbence za sedaj božično darilo 540000 K. Blagovolite to vzeti v prijazno vednost Z odličnim spoštovanjem Ivan Hribar.

Redni letni zadržni zbor deželne zadruge dimnikarjev na Kranjskem bo v nedeljo dne 22. t. m. ob 3. popoldne v prostorih hotela „Južni kolodvor“ v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 43. Ker so na dnevnem redu tega zadržnega zbora zelo važne zadeve, prosijo se vsi p. n. gg. zadržni člani, da se tega zbora sigurno udeležijo.

Krasen šopek trebentio, marjetic in vijolic nam je poslala iz Laškega trga gđ. Lea Novak. Nekaj posebnega je to v tem času, ko navadno že sniva narava pod snežno odejo.

Najznamenitejša kranjske kraje, aranžirane v jako čedno in okusno skupino, je izdala na umetniškem papirju kranjska deželna zveza

za tujski promet. Ta tableau, pod naslovom Kranjsko, obsega 13 krajev naše domovine, izmed katerih nam posebno ugajajo Triglavsko pogorje, Postojnska jama, Bellopeško jezero, Bled in Bohinjsko jezero. Kdor hoče torej imeti te naše naravne znamenitosti v lepi zbirki, naj si nabavi to sliko za ceno 1 K. Ker je čisti dobiček namenjen povzdigi tujske prometa v Bohinj, toplo priporočamo svojim čitateljem, da si jo kupijo. Slika v okviru lahko služi kot jako lep okras vsakemu stanovanju, zlasti bi jo pa morali imeti naš gostilničarji, ker tvori slika obenem reklamo za naše kraje. Dobiva se v pisarni deželne zveze za turski promet v Ljubljani, hotel „Lloyd“ in v „Narodni knjižarni“.

Iz Tacna pod Šmarno goro. Dne 16. t. m. se je vršil v Tacna komisijonalni ogled mostu, ki ga je Sava meseca oktobra pretrgala in deloma odnesla. Na liou mesta sešli so se zastopniki deželne vlade, dež. odbora, okr. glavarstva, okr. cestnega odbora in občine Šmartno pod Šmarno goro ter lastnik mostu baron Lazarini. Zastopane pa so bile tudi sosednje občine ter velika množica ljudstva, ki je na ta način slovesno — pa dostojno demonstrirala za odpravo privatnega in napravu javnega mostu ter odpravo plačevanja mostovine, ki je toliko let kot mora tlačila tukajšnje ljudstvo in pasante tega mostu. Zato se je pa zlasti v zadnjih letih vedno očitneje in glasneje — pa opravičeno — zabavljalo čez to moderno ostalinu iz dobe gospodovanja graščakov. Včerajšnji dan pa je bilo tej želji in zahtevi ugodeno. Stari most je odkupil od dedanjega lastnika barona Lazarinija za svoto 12000 K okrajni cestni odbor ljubljanske okolice. Ta pa zgradi državno in deželno podporo nov ležen most, ki bo služil javnemu prometu, ne da bi se pobirala nadležna mostovina. Upanje je, da bo novi most dovršen koncem prihodnjega leta. Naj bi merodajni faktorji zadevo kar mogoče podpirali in pospeševali!

Pesavske podružnice „Prosvete“ občni zbor se vrši dne 26. decembra popoldne ob pol 11. v gostilni pri Ženerju v Krškem z običajnim sporedom. Prijatelji društva dobro došli!

Iz Dol. Legatca se nam poroča: V četrtek je zapustil Logatec tukajšnji železniški mojster g. Anton D leno. Kako priljubljen je bil imenovan pri vseh domačinih, go pokazala najlepše odhodnico, katero sta mu pridelali bralno in tamburaško društvo v salonu hotela „Kramar“. V imenu tamburaškega društva „Sloga“ se je poslovil od njega g. predsednik, poudarjajoč v svojem govoru predvsem njegovo vrlo narodno zavednost, ki mu dela kot uradniku Južne železnice gotovo vso čast. Naj bi le našel v tem oziru obilo posnemovalcev! G. Doleno je bil štiri leta vnet in požitvovalec predsednik tamburaškega društva, ki ga je v priznanje njegovih zaslug imenovalo častnim članom ter mu poklonilo častno diplomu. V času svojega službovanja v Logatcu si je kmalu pridobil simpatije vseh domačinov, bil je dobrodošel v sleherni družbi in vsakdo ga je čislal kot prijaznega in veselega družabnika ter vrliga narodnjaka. G. predsednik je končno izrazil željo, da bi tudi drugod ostal tak, kakršen je bil med nami, zagotavljajoč ga, da si bo tudi tam pridobil splošen ugled in spoštovanje, katero je užival v Logatcu. V imenu bralnega društva mu je napisal g. Jos. Smole, ki je omenil, da izgubila z njim bralno društvo in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda enega najbolj vnetih članov. Tudi bralno društvo je imelo svoje dni v osebi G. Dolenca izbornega predsednika. A tudi občini je delal mož le čast in ugled. G. Doleno se je ginjeno zahvaljeval za napitnico, poudarjajoč, da je storil bodisi že tu ali tam le svojo dolžnost. Pri odhodnici so udarjali tamburaši in je pel domači kvartet. Vrlemu narodnjaku, kateremu je zagotovljen trajen spomin v naši vasi, pa ključemo še enkrat: Bog Vas živi!

Za župana v Trilcu je sopen izvoljen tovarnar Mally,

Bohinjska Bistrica, namreč postaja nove bohinjske železnice, se bo vsled prizadevanja deželne zveze za tujski promet na Kranjskem in prizadevih faktorjev imenovala od 1. maja 1908 naprej Bistrica-Bohinjsko jezero.

Bera se je pobirala dvakrat letošnje jesen v Studenški fari pri Krškem. Prvi jo je pobral župnik Ažman, ter je nesel pri odhodu v Kamno gorico vso seboj. Ker pa hoče tudi njegov naslednik župnik Horvat na Studencu živeti, žel je tudi ta bervo v drugi pobirati in kakor se govori, jo je tudi v popolni meri dobil. Res, srečni kmet v tej fari. Ta naj njegove pridelke razdeli župnikom, salezijancem in drugim

blagoslovljenec, sam pa naj po pasje živi, samo da pride v nebesa.

Ošpice v celjski okolici. Piše se nam: Bolezni letos kar nočejo ponehati v celjski okolici. Zdaj se spet pojavljajo med otroci ošpice, posebno hudo v Gabrjih in na Spodnji Hudinji. Vsi šolski otroci iz teh krajev ne smejo že dalj časa pose- čati šol.

Nezgod v premogovniku. Po- roča se nam: Dne 18. dec. je pone- srečel v premogokopu na Pečevniku pri Celju rudar Uloga. Padel mu je v rovu čok lesu (štempelj) na teme glave, mu prebil črepanje ter mu opasno pretresel možgane. Hudo ra- njenega prenesli so v deželno bolni- šnico celjsko. Ponesrečeni je še mlad mož, jedva nekaj nad 30 let star, oženjen, ter boče težko še okrevaj.

Hudo kaznovana šala. 27letni Anton Rozman in 24letni Frano Korošak iz Berkovcev pri Ljuto- meru sta za šalo 24. septembra po- ložila čez cesto težko bruno, ko je prihajal avtomobil po njej. Lastnik avtomobila neki Nemeo, je pa pra- vočasno zapazil pretečo nevarnost in je avtomobil ustavil ter odstranil bruno. Rozman je bil pred maribor- skim sodiščem obsojen na 6. Korošak pa na 8 mesecev ječe. Pač huda ka- zen za nepremišljenost!

Ženo je hotel sežgati. 30letni Alojzij Stergar, viničar v Mestnem vrhu pri Ptuj, je bil zelo pijan in vdan in sirovina prve vste. Ženi je pogosto grozil, da jo ubije, vsled česar se je ta večkrat skrila iz strahu pred njim pri sosedu Pintarju, ki je stanoval v Vrbljovi hiši. Ko je 19. oktobra žena pobegnula v Mari- bor, kjer si je poiskala službe, in je mislil Stergar, da je pri Pintarju, zažgal je Vrbljovo hišo, da bi mu žena sgorela v njej. Obsojen je bil na 5 let težke ječe pred maribor- skimi porotniki.

Ogenj. V Zgornji Radvini pri Mariboru je pogorela hiša Andreja Drogenika, ki ima škode 4000 K.

Star svinjar. 56letni Josip Hrenko, samski kočar v Gradišču v Slovenskih goricah se je pregrešil proti § 129. l. b. kaz. zak. Dečke je opijanil, predno jih je zlorabil. Ob- sojen je bil na 4 mesece ječe, 15letni pos. sin Andrej Zlatič in 16letni hlapec Blaž Kuženič pa vsak na 6 tednov, ker sta Hrenku dovoljevala uganjati na sebi svinjarije.

Zgorela je v Starem dvoru pri Celovcu rejenka gostiše Ane Cu- der. Prišla je preblizu štedilnika, kjer se ji je vnela obleka.

Socialni kurz priredijo takoj po novem letu gorški klerikalo. V kurz vabijo može in mladeniče z dežele, ki bi bili sposobni voditi »izobraže- valno« družstvo. Klerikalo in Gor- škem namreč kar ne morejo omrežiti ljudstva, kakor bi hoteli. Sedaj naj bi pomagal socialni knez! Predavati pride tudi »najduhovitejši« sociolog dr. Janez Krek. — Po Gorici iščejo že postelje za mladeniče in može. Pa jih bo malo. Še tiste bodo drage! Uvedena je akcija, ki onemogoči klerikalna izobraževanja.

Potres na Gorškem. K vče- rajšnji notici o potresu dodajemo, da so čutili potres tudi na Kanalskem. V Kalu so čutili po tri sunke; tudi v Gorici pripovedujejo nekateri, da so čutili 15. t. m. zvečer ob 7³⁰ potres. Potres so čutili tudi v Vipavski do- lini, tako v Kamnjah in drugodi.

Štrajh težakov v Trstu kon- čan. Dvajset socialističnih voznikov je izjavilo, da začno štrajkati, če se proglašajo splošen štrajk. Štrajkovi so predvčeršnjim in včeraj dopoldne postajali nestrpni, zato so bili vedno bolj usilni proti delavcem, ki so de- lali. Zgodilo se je, da so se morali ti z noži braniti proti napadalcem. — Včeraj popoldne ob 2. so pa imeli delodajalci shod, na katerem so skle- nili, da popuste nekoliko in da se zblizajo s štrajkovi. Par vinarjev jim hočejo zboljšati plače in pol ure na dan naj manj delajo. Štrajkovi so bili zadovoljni s to ponudbo in štrajk se more smatrati kot končan.

Stavka speditorskih delavcev v Trstu je končana. Od danes na- prej se zopet sprejema vse v Trst namenjeno blago na vseh železniških postajah.

Morilec tretjega kočijaža v Trstu. V Gorici prijeto osumljene- se piše Andreo Michelutti in je iz Vidma v Italiji doma. Dali so ga fotografirati in pokazali njegovo sliko osebam, ki so videli morilca. Te pa niso mogle zagotovo izjaviti, da je ta Michelutti pravi morilec Vidavov. Od druge strani se pripoveduje, da je zločinec noč po zločinu prebil v pečinah in grmovju v okolici Trebča in Orleka. Neki kmetje so ga videli v Trebčah, druga dva pa trdita, da sta tisto noč ob 2. blizu groblja v Orleku videla človeka, ki se je skrtil pred njima. Res so drugo jutro našli tam sledove človeških stopinj. Potem- takem se je zločinec potikal dober del noči po Krasu. Če niso vse to samo domnevanja? — Ker se je iz-

kazalo, da je Michelutti popolnoma nedolžen na umoru Vidava, so ga izpustili.

Kraj Lovrana pri Opatiji je dobil v nedeljo električno razsvet- ljavo.

Uboj. V Seničku na Hrvaškem so našli mrtvega Marka Mrka- lja. Zaprl so njegovo ženo, ker je na sumu, da je ona dala ubiti moža, s katerim se je pogosto prepirala, ker je imela vse polno ljubimcev po vasi.

Cinematographie-theatre fran- çais na Turjaškem trgu (Katoliški dom) nas prosi prijavi, da se pod- etje začne 20. decembra — v nedeljo in- dež praznike torej ne bo predstave — ker so v tiru pogajanja z drugo firmo zaradi dobave slik, osobito, da se pride v okom nerazumljivim madžar- skim napisom. Kdor ima še kakšno plačano abonementno vstopnico, naj jo izvoli poslati k fotografu D. Rov- šku, kjer se mu povrne denar. Kdaj se bo kinematograf zopet otvoril, se naznani pravčasno. Podjetje se ev- tudi proda ali da v zakup.

Umrli je gospa Toda Katarina Uršič, roj. Popović, soproga vlako- vodje Juž. železnice. N. v m. p.

Samomorilec, ki se je končal na pokopališču pri sv. Kristofu, je 66letni Oton Butler, komornik in stotnik v pokoj. Huda bolezen v grlu ga je gnala v smrt. Bil je jako priljubljen povsod.

Zlati uhani z briljantom so bili pred dvema dnevyoma najdeni v celjski okolici. Shranjeni so sedaj pri okrožnem sodišču v Celju, kjer jih dobi lastnik.

Konj splašil. Ko je včeraj po- poldne posestnik in gostilničar Jernej Jelenič iz Stare poti št. 3 pripeljal na Poljansko cesto v neko hišo sod kisa ter ga srazil z voza, se mu je splašil konj in dirjal čez sv. Petra most nazaj v hlev na Staro pot. Je- lenič ima nekaj škode pri vozu, druge nesreče pa ni bilo.

Mast mu je dišala. Nedavne se je vrnil v Ljubljano domačin S. S., kateri se je potikal po svetu več kakor 30 let. Predvčeršnjim je pri- šel v Florjanske ulice, kjer je opazil na nekem oknu se hladečo svinjsko mast, katero je izpil. Ko je grabil s roko še ocvirke, ga je zalotil poli- ojski stražnik in odpeljal v zapor.

Iz Amerike se je včeraj pripe- ljalo na južni kolodvor 46 Slovencev in 35 Macedoncev.

„Društvena godba ljubljans- ka“ koncertuje jutri zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidel). Zače- tek ob 8. zvečer. Vstop prost.

* Drobne novice. Župan Lue- ger — tajnisvetnik. Povodom sprejetja nagodbe postane baže župan Lueger tajni svetnik.

— Podraženje letnih voznih listov na državnih železnicah. Z novim letom se zvišajo cene letnim voznim listom in legitimacijam za polovično vožnjo za 10, oziroma 8%.

— Nov roman rumunske kraljice. Pod imenom »Hajduk« je izdala rumunska kraljica večji ro- man. Podpisala pa se ni s svojim na- vadnim psevdonimom Carmen Sylva, temuč »Bucara-Dunbuva«.

— Pogajanja med bosan- sko deželno vlado in mohamedanci zaradi cerkvenih in šolskih organizacij se prično 5. janu- arja.

— Mlad samomorilec. Na Dunaju se je ustrelil 12letni realce iz strahu, ker se je bal slabega spriče- vala.

— Zagonetna smrt. V Bu- dapešti so našli mrtvega polkovnega zdravnika dr. Meszarosa v njegovem stanovanju. Malo poprej je ostavila njegovo stanovanje v gost pajčolan zavita dama, ki jo sedaj iščejo.

— Stanovanje umorje- nega Sarafova nameravajo nje- govji prijatelji spremeniti v macedon- ski muzej.

Književnost.

— „Slovenski Trgovski Vest- nik“ ima v št. 12 naslednjo vsebino: 1. Ob koncu leta. 2. Nova nagodba. 3. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 4. Določbe za poslovni promet s avstr.-ogr. banko. 5. Iz tr- govске prakse. 6. Raznoterosti: Tr- govska in obrtniška zbornica za Kranjsko. — K vprašanju naročnine za telefon. — Trgovsko-obrtna za- druga v Ljubljani. — Zborovanje interesov tujkega prometa. — Znižanje sladkornega davka. — Za predsednika novoustanovljeni penzij- ski zavarovalnici privatnih uradnikov. — Poizvedbe o otroškem delu v Av- striji. — Kriza na denarnem trgu. 7. Slovensko trgovsko društvo v Cel- ju. 8. Društvene vesti. 9. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljub- ljani. 10. Oglasi.

Vse tu naznanjene knjige in li- sti se dobivajo v »Narodni knjigar- ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Radevillca 20. decembra. Ob- šinske volitve so izpadle ugodno za napredno stranko. Naprednjaki so dosedaj imeli 10 glasov, sedaj 11, klerikalo pa samo 5.

Škofja Loka, 20. decembra. An- tonu Foersterju, očetu slovenske glasbe, navdušenemu narodnemu pe- vu iskreno čestita k sedemdesetletnici »Narodna čitalnica« v Škofji Loki.

Dunaj, 20. decembra. Današnja seja poslanske zbornice se je pričela ob polu dvanajstih. Seje se je udele- žilo razmeroma malo poslancev. Zbor- nica je nadaljevala razpravo o prora- čunskem provizoriju. Govorila sta češki naprednjak dr. Drtina in klerikalec dr. Myslivec. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj, 20. decembra. Člani av- strijske delegacije so imeli pred sejo konferenco, pri kateri so razpravljali o vprašanju predsedstva. Čehi so od- nehali od svoje zahteve, da mora biti predsednik delegacije Slovan, pod po- gojem, da bo za predsednika vojnega odseka izvoljen poslanec dr. He- rold. Za predsednika tega odseka je bil doslej vedno kak član gosposke zbornice.

Dunaj, 20. decembra. Avstrijska delegacija ima začasno svoje seje v deželnozbornski dvorani. Seja je bila odprta ob določeni uri. Udeležili so se vsi delegati razen grofa Schönborna, ki je obolel. Za pred- sednika delegacije je bil s 57 gla- savi izvoljen nemški klerikalec dr. Viktor pl. Fuchs, za podpred- sednika dr. vitez Madeyski. Predsednik dr. Fuchs je imel nepo- politen govor, v katerem se je dotak- nil uspešnega parlamentarnega delo- vanja in cesarjevega jubileja. Kon- cem govora so mu pritrdjevali celo so- cialno demokratski delegati. Vlada je delegaciji predložila »rdečo knji- go«, v kateri so natisnjeni akti glede reformne akcije v Makedoniji. Pri- hodnja seja bo jutri ob 7. zvečer. De- legacija bo imela tudi v nedeljo sejo. Vse državne potrebščine znašajo za l. 1908. 386 milijonov kron proti 367 mil. za l. 1907. Proračun za armado in mornarico znašajo 16 in pol milijona več kakor lani. Šef vojne mornarice grof Montecucoli je povabil delegate, naj si ogledajo Pulj in Trst. Delegatje se odpeljejo v Trst dne 17. januarja. Potovanje bo trajalo več dni. Delegatje bodo navzoči v Pulju pri vajah vojne mornarice.

Budimpešta, 20. decembra. Afera ministrskega predsednika dr. We- kerleja s Polonijem je vzbudila splošno pozornost. Obče se je mislilo, da bo prišlo med Wekerlejem in Polonijem do dvoboja. Toda vse tozadevne vesti so bile neresnične.

Budimpešta 20. decembra. V današnji seji poslanske zbornice so zahtevali hrvaški delegatje o kvot- nem zakonu poimensko glasovanje, ki bi se naj vršilo šele jutri. Dr. We- kerle jih je skušal pregovoriti, da bi odnehali od te zahteve. Ker Hr- vatje tega niso hoteli storiti, jim je grozil, da bo cesarju povedal, da ogrski člani delegacij radi Hrvatov ne morejo priti na Dunaj k sprejemu delegacij, in da bo tudi cesarja pro- sil, da sprejme ogrske delegatje v po- sebnih avdijenci. Dasi se Hrvatje do- sedaj niso udali, vendar se je nade- jati, da se stvar poravnata tako, da bo seja mesto jutri v nedeljo.

Rim, 20. decembra. V orožarni Ajello v Palermi je eksplodiral smodnik in dinamit v ondnotnem skladišču. Eksplozija je razdejala vse poslopje; pod razvalinami je pokopanih na sto- tine ljudi. Sipe po hišah v okrožju več kilometrov po mestu so bile ras- bite. Nastala je silna panika. Število človeških žrtve še ni dognano.

Rim, 20. decembra. Iz Palerma poroča prefektura, da je pri eksplo- ziji v orožarni bilo ubitih 30 ljudi, ranjenih pa 100.

Petrograd, 20. decembra. Trgo- vinski minister Filosofov je nenadoma umrl. Zadel ga je kap pri predstavi v gledališču »Marija«.

Pariz 20. decembra. Član fran- coske akademije arhitekt Poupen je izvršil samomor. Bil je takoj mrtve.

Ljubek, 20. decembra. Norveški parnik »Union« se je potopil z vsem moštvo. Dosedaj so našli šest utop- ljencev.

London, 20. decembra. Severno- ameriška vojna eskadra, ki je sedaj na potu v Tihi okean, se vrne v Ame- riko preko suškega kanala. V Sre- dozemskem morju se bo ustavila v nekaterih pristaniščih. Ameriško bro- dovje pripelje tudi v Trst, kjer se bo usidralo za nekaj dni.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Poslano p. n. občinstvu.

Ker sem bil jaz največji upnik modne trgovine Ernsta Sarka, sem prevzel vso njegovo zalogo modnega blaga in jo bom počenši z današnjim dnevom prodaja- da leš pod t. orniškimi ce- naml, ker mi zaradi mnogo dru- gih opravil ni mogoče voditi še te trgovine.

Kr bom prodajal po tako nizkih cenah, upam, da me bo slavno občinstvo v svojo lastno korist obilo posečalo, osobito, ker bo to ugodna prilika za nakup lepih božičnih in novoletnih daril po nizki ceni.

Ker bo, kakor je upati, blago kmalu vse razprodano, vabim ce- njene kupovalce, da se zglasijo čimprej.

Fr. Iglič

trgovca s papirjem in galanterijskim blagom na drobno in na debelo na Mestnem trgu v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

decembra	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetri	nebo
19.	9. sv.	740.9	4.5	sr. zah.	oblačno
20.	7. sv.	740.4	0.0	sl. sever	del. oblak.
	3. pop.	740.1	0.0	sr. zah.	jano

Srednja včerajšnja temperatura: 1.9 na- meal - 2.0°. — Padavina v mm 0.0.

4234

Potrjim srcem javljam vsem so- rodnikom, prijateljem in znancem prežutno vest o smrti preljubljene hčerke, oziroma nečakinje

Clelije

ki je preminila dne 16. t. m. po kratki in mučni bolezni.

Genova — Zagorje.

Rodbini Rolih — Domicelj (Brez posebnega obvestila.)

Vodstvo Pogrebne družbe uslužbenec o. kr. državne in o. kr. priv. župne železnice, o. kr. poštnih in brzojavnih uradov v Ljubljani naznanja svojim p. n. članom, prijateljem in znancem tužno vest, da se je članica gospa

Toda Katarina Uršič roj. Popović

soproga vlakovodje juž. železnice danes ob 11. uri ponoči v 48. letu svoje dobe, preselila v večnost.

Pogreb se vrši po pravoslavnem obredu v soboto, dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne Kolodvorske ulice št. 32 na pokopališču k Sv. Križu.

P. n. člani so vabljani k obilni udeležbi, in ako le mogoče, v uni- formi.

Lahka ji zemlja!

Ljubljana, 19. decembra 1907.

4239 Vodstvo.

31. januarjem iše gospodična pri boljši rodbini 4219

brano in stanovanje.

Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«.

Večja trgovina na Dolenjskem išče

učenca

Ponudbe pod »Dolenjsko 100« na uprav. »Slov. Naroda« 4.88-4

Dobro ohranjen

pianino

se proda za ceno 300 K

Več se poizve na Marije Tere- zije cesti šte. 26 4236

Prodaja

mobilarnega blaga se vrši po sodnijskem potu nepreklicljivo 21. dec. t. l. od 9. ure na- prej dop. v hiši št. 9 na Cojzovi cesti, priti- čje na dvoriču, desno. 4213-2

Hotel „Južni kolodvor“ (A. Seidel.)

Jutri, v soboto, 21. t. m.

KONCERT

Ljublj. društvene godbe.

Začetek ob osmih. Vstop prost.

Za obilni obisk se priporoča

A. Seidel, hotelir. 4238

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 3 gld.

Vsled ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove s močno zbitimi podplati, najnovije oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vel 4 pari samo 3 gld.

Za naročitev zadostuje dolgost.

4233 Razpošiljanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam

Razglednice

umetniške,

in pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“ Jurčičev trg št. 3.

Radi opustitve trgovine trdke

N. HOFFMANN

Ljubljana Mestni trg št. 12 Ljubljana

se razprodajajo po znižanih cenah vsi v zalogi nahajajoči se

nožarski izdelki

kakor drsalke, vsakovrstne škarje, žepni, kuhinjski noži, britve, stroji za lase, kakor tudi gumijeve čevi itd. .

K obilnemu obisku se najtopeje priporoča

MARIJA KALAN

lastnica trdke.

4232-1

Izprašane kurjača

opreje parna žaga in lesna stru-
garja Jos. Oberstar v Sodražici.
Predst. imaj. izučeni kovači ali
ključavničarji. Nastop službe 1. janu-
arja 1908. 4184 5

Sprejema zavarovanja Slovenskega
Zustava po najrazumnejših kombinacijah
pod take ugodni pogoji, da nobena
druga zavarovalnica Zlati je ugodno
zavarovanje na dolivke in met u
manjšojini se upošle.
Vsi tisti, ki se po potrebi pošli na
pravice do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Kap. št.: 22.242.674 K. Ispolneno odločeno in kap. št. 01.936.963-72 K.
Po volitvi druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vsakim slovensko-narodno upravo.
Generalni zastop v Ljubljani, Lj. p. mesto se v lastni hiši
v Gosposki ulici št. 22.

Zavarje postopajo in premitajo proti
polarnim škodam po najnižjih cenah.
Škoda ostane takoj in najhitreje.
Ustno: najboljši sloves, hudo poštje.
Dovoljeje in hitro dobiha indus
podpre v narodno in občinskost
namena.

Posteljno perje in puh
oprano in osnaženo
1/2 kg od 45 kr. naprej

607 42 prodaja

C. I. Hamann
v Ljubljani.

Albume
vsake vrste zlasti
za razglednice :: ::
Poezijske knjige
v usnju in plišu
Spominske knjige
v usnju in plišu
Tintnike
in pisalne garniture
:: :: priporoča kot :: ::
božična darila
Narodna knjigarna.

J. Grobelnik v Ljubljani

prodaja vse manufakturno blago
od ponedeljka 2. decembra do Božiča
po iznenadno znižanih cenah.

Kdor še ni nakupil zimskih potrebščin, dobi
posebno sukno za moška oblačila
damske blagove :: :: zadnje novosti
radi prevelike zaloge po brezkonkurenčnih cenah.

Po različne priložnostnih cenah priporočam tudi
praktična božična darila kakor
preproge, zagrnjala, angleške plede,
garniture, krasne šerpe in rute, odeje, volnene in šepane.
Belo blago (platno, Schrollol šifoni). Namizno perilo in robci.
Nihče naj ne zamudi res ugodne prilike!

Pozor! Kdor hoče kupiti ceno in dober klavir

blagovoli se obrniti 4056-6
v zalogo klavirjev
v Šelenburgovih ulicah št. 6,
II. nadstropje, desno.
Prodaja se tudi na obroke.

Izšel je težko pričakovani Koledar

4142-6 za
kmetovalca 1908.
uredil dež. m. nadzornik J. Legvart.
III. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata
pravila živinoreje, krmljenje goveje
živine in prašičev.
Reja domače perutnine, mlekarstvo,
preiskovanje in boleznj mleka. Obde-
lovanje travnikov, naprava in osuše-
vanje travnikov, umetna in naravna
gnojila. Sadjereja. Zivnozdravništvo.
Vinoreja. Tabele za merjenje lesa.
Kmet. zakoni. Hmeljarstvo. Merjenje
lesa. Prerač. v kile, orale in hektarje.
Koledar, sejni in še mnogo drugega.
Večan je letos v posebno močno
platno. Cena s pošto K 1.80, in se
naroča pri IV. Bonatu v Ljubljani.
Vsled prihranitve dragega povzjetja
se naj znesek naprej dopošlje.

C. kr. priv.
občna zavarovalnica v Trstu
Ustanovljena leta 1831. Assicurazioni Generali Ustanovljena leta 1831.
se priporoča za zavarovanje proti
tatinskemu vlomu
blagajn, zalog blaga, pohištva
:: ter sploh vseh vrednosti ::
Zavarovanih je pri tej družbi proti tatinskemu
vlomu nad 2500 najodličnejših denarnih za-
vodov monarhije med temi nad 150 hranilnic,
posojilnic, javnih uradov ter bank Kranjske.
Glavni zastop 4137 1
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.

Trgovci! Pozor! Zasebniki!
Obeski
za božična drevesca
vseh vrst, najkrasnejši, fini, vsi užitni in
cene kot povsod drugod; ter razno fino
pecivo itd. vse v kartonih lepo zloženo, se
torej ne polomi, razpošilja direktno 4175 5
E. BRANDT, tvornica slaščic, Kranj.
Prekupovalci znani popusti!
Tvornica E. Karaman & Cie parketna
tvornica v Splitu (Dalmacija) na-
merava pouudbenim potom oddati
dovažanje
surovega blaga
od postaje Dornia do žage v Muću
(34 kilom.), dalje
dovažanje
izgotovljenega blaga
z žage v Muću na postajo Dornia
Snj (14 kilom.)
Vsak mesec bo prevoziti
okoli 4000 do 5000 met.
centov lesa.
Vožnja se bo oddala za eno leto
in se vozi lahko z navadno konjsko
vprgo ali pa z avtomobilnimi tovornimi
vozovi.
Na željo se morebitna pojasnila
dajo radi volje.
Odprle se bodo ponudbe
20. decembra 1907.
4141 3

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst,
c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Ce-
lovce, Prago.
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-08 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Prago.
7-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorico
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožico) Celovec.
7-08 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožico) Celovec, Prago.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Prago.
7-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).
Odhod iz Ljubljane drž. koledvor:
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
7-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Same
ob nedeljah in praznikih v oktobru.)
Dohod v Ljubljano juž. žel.:
6-58 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-18 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage,
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico
in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez
Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž.
žel., Jesenice.
6-50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca,
Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Pod-
rožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel.,
Jesenice.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta
drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Dohod v Ljubljano drž. koledvor:
6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-0 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Same
ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)
(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-
evropskem času.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Ljubljana Gričar & Mejač Ljubljana
v Prešernovih ulicah št. 9
4136-1 priporočata
praktična božična darila
za dame, gospode, deklice in dečke
po čudovito nizkih cenah, kakor:
kožuhovinaste jopice, plišaste jopice,
suknene jopice, gledališke plašče, double-
raglane, lodnaste in double pelerine,
jopiče za sankanje, obleke, sako s ko-
žuhovino, mestne kožuhe, zimske suknje,
jutranje sako, modne telovnike, pelerine
za gospode in dečke, otroške kostume.
Trgovina bo v nedelje depeldne odprta.

Najprimernejše
božično darilo
so
kasete s pisemskim
papirjem ::
ki jih ima v veliki
izbiri na prodaj ::
„NARODNA KNJIGARNA“.

Hamburg-Amerika Linie
Vožnja traja
dni 6 dni
izvrstna prilika za potovanje
je in ostane
z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
„Amerika“ 24,000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25,000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami
Pojasnila daje zastopnik:
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Vsem

svojim cenjenim odjemalcem v mestu in na deželi, kakor tudi sl. občinstvu v ljudno naznanjam, da imam

svojo trgovino v nedeljo, 22. t. m.
ves dan odprto.

10% od skupila tega dneva podarim kot zaveštno darilo naši preprotni družbi Sv. Cirila in Metoda.

Za obilen obisk se priporoča z velesposlovanjem

ENGELBERT SKUŠEK
Ljubljana, Mestni trg 19.

V Angleškem skladišču oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Velika božična prodaja.

Čudovito znižane cene!

V nedeljo, 22. t. m. bo prodajalna
odprta.

Žepni robci

v veliki izberi

za božična darila.

Zelo znižane cene!

ANTON ŠARC

Sv. Petra cesta štev. 8
4118-6 v Ljubljani.

**Dobra knjiga je najprimernejše in najcenejše
božično darilo!**

L. SCHWENTNER knjigarna v Ljubljani

priporoča nastopne, elegantne opremljene knjige:

Aleksandrov (Murn): Pesmi in romance. (S sliko pesnikovo) 8°. Str. XLII + 136. Eleg. v platno vez. K 5.—, po pošti K 5.30.

Aškerc A.: Jadranski biseri. Balade in romance slovenskih morskimi ribičev. Vel. 8°. Str. 156 + VIII. 1907. Broš. K 3.—, eleg. vez. K 4.50

Aškerc A.: Zlatorog. Planinska pravljica iz Trente. 8°. Str. 78. Eleg. v platno vez. K 3.—, po pošti K 3.20.

Aškerc A.: Mučeniki. Slike iz naše protireformacije. 8°. Str. VIII + 168. Elegantno v platno vezano K 4.50, po pošti K 4.80.

Aškerc A.: Junaki. Epeke pesnitve. 8°. Str. 170. Izvirno v platno vezano K 4.50 po pošti K 4.80

Cankar I.: Erotika. Druga izdaja. 8°. Str. 104. Elegantno v platno vezano K 3.20, po pošti K 3.40.

Kette Dragotin: Poezije. Druga pomnožena in pregledana izdaja. Uredil A. Aškerc. ilustriral M. Gaspari. Vel. 8°. Str. 184 + XXXVIII. 1907. Broš. K 4.—, elegantno vezana K 5.50.

Poljanec Ljudmila: Poezije. Pantheon izdaja. Str. 120. Eleg. vezano K 3.—, po pošti K 3.10.

Prešernove poezije. Uredil A. Aškerc. Mala 8°. Str. LIV + 232. Elzevir izdaja s Prešernovo podobo. Elegantno v usnje vezano K 3.—, po pošti K 3.20

Zupančič Oton: Čaša obojnosti. Vel. 8°. Str. 110. Eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3.20.

Zupančič Oton: Čez plan. Mala 8°. Str. 114. Pantheon izdaja. Elegantno v usnje vezano K 3.—, po pošti K 3.10.

Gregorčič S.: Poezije. I. zvezek razprodan. II. zvezek, elegantno vezan K 3.20. III. zvezek elegantno vezan K 4.—, po pošti po 20 vin. več.

Primerna božična darila.

(V nedeljo, 22. decembra
bo trgovina odprta.)

Plesne srajce, plesni telovniki, lovski in turistovski jopice, lovski in turistovski zaplestniki, lovške nogavice, snežne kape, usnjate gamaše, pasoviza tennisa, popotne in športne čepice, kape, popotne plišaste odeje, galoše. Klobuki za go-spode, dame in otroke. Rokavice, kolenogreji in živični ogrejevalci. Turistovske in srajce za tennis. Dr. Gustav Jägerovo volnato perilo. Dr. Lahmannovo zdravstveno perilo. Kravate, ščitniki za ovratnike, hlačniki. Moške in ženske nogavice, domači čevlji. Ovratniki, manšete, nprsniki. Nočne srajce, spodnje hlače. Perilo za dame in otroke. Perilo za novorojenčke, krstne garniture. Odeje za otroške vozičke, otroške čepice. Predpasniki za šolo, salon in kuhinjo. Spodnja krila, jutranje obleke. Damske volnate vrhne jopice. Kopalni plašči, kopalne obleke, frotirne brisače. Žepni robci, posteljno in namizno perilo. Perilo za posle. Gumbi za srajce in manšete.

Vse to priporoča v najbogatejši izbiri ob najpoštenejši postrežbi

trgovina s perilom,
modnim blagom
in klobuki

C. J. Hamann
Ljubljana.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino

cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
okrobi celo v tej stroki izvešban
uradnik.

Naslov v upravnistvu „Slov.
Naroda“.

Prave halltalske sanke po 10 K
patentne ljubenske sanke „30“
se dobe v Švicariji.

Genjeni člani planinskega in športnega društva 10% porusta.
Istotam se sanke tudi izposojajo.

Premijera

v „Deželnem gledališču“ v Ljubljani 21. decembra 1907.

Cena broš. 2 K, eleg. vez. 2 K 80 h,
po pošti 10 h več.

Založništvo L. SCHWENTNER
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

4183 4

Farsa v 3 aktih.

Narodna knjigarna

v Ljubljani, Jurčičev trg štev. 3

priporoča naslednja dela:

Iv. Cankar: Aleš iz Razora.

Ta povest iz narodnega življenja je velesanimiva in spada med najboljša dela tega pisatelja. Broš. K 1.50, vez. K 2.00; po pošti 20 v več.

Ivan Lah: Vaška kronika.

Ta knjiga obsega več izvrstnih zgodovinskih povesti iz slovenske preteklosti in sicer iz dobe turških vojak, kmetstkih vstaj, reformacije in renesance. Broš. K 1.70, vez. K 2.70, po pošti 2 v več.

Josip Jurčič: Zbrani spisi.

V 11 zvezkih so zbrani najlepši romani in povesti tega znamenitega pisatelja, ki so se s svojimi deli slovenskemu občinstvu tako prikljubili, kakor samo malo drugih avtorjev. I. Deseti brat. 2. Juri Kozjak. Spomini starega Slovenca. 3. Domen. Juri Kobila. 4. dr. 4. Tihotapec. Grad Rojine. Kloštarski zolnir. 5. Hei mestnega sodnika. Nemški valpet. Sin kmečkega cesarja. I. dr. 6. Sosedov sin. Moč in pravica. I. dr. 7. Lepa Vida. Erasmus Tatenbach. 8. Cvet in sad. 9. Doktor Zober. I. Rokovnjači. I. dr. 11. Tugomer. Veronika Deseniška. I. dr. Vsek zvezek velja broširan K 1.00, vezan 2 K, po pošti 20 v več.

Dr. Jos. Vošnjak: Zbrani dramatični in pripovedni spisi.

II. Doktor Dragan, drama v petih dejanjih. Broš. 1 K, po pošti 20 vin. več. III. Lepa Vida, drama v petih dejanjih. Broš. 1 K, po pošti 20 v več. Dr. Vošnjak ni samo jako priljubljen pripovedovalec, marveč tudi eden najboljših slovenskih dramatikov. Njegovi igri Doktor Dragan in Lepa Vida sta dosegli na odru najvišje uspehe. Vse čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Dragotin Jesenko - Doksov: Pesmi.

V najlepši moški dobi umrli Jesenko je bil velenadarjen pesnik, a bil je pri tem skromen človek, ki zase ni delal reklame. Njegove pesmi, priobčene v raznih listih, so vabljale občno pozornost. Po njegovi smrti so bile izdane in je čisti dobiček namenjen mnogoštevilni, neproskrbljeni rodbini, ki jo je zapustil Jesenko. Vez. I. zvezek 3 K, s pošto 20 v več.

Ljubljanski Zvon.

Tega prvega in najodličnejšega slovenskega literarnega časopisa je dobili so naslednje letnike: 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906 in 1907. Vsek letnik velja broširan K 9.50

Fr. Lipič: Strahovalci dveh kron.

Zgodovinski roman iz dobe velikih bojev med beneško republiko in turškim cesarstvom, v katerih so igrali hrvaški in slovenski pomorski roparji znamenito vlogo 2 zvezka. Broš. oba 2 K, po pošti 40 v več.

Koristka.

Roman iz ljubljanskega gledališkega življenja v polpreteklem času. Broš. 80 v, po pošti 20 v več.

H. Kirchsteiger: Pod spovednim pečatom.

Ta roman iz duhovskega življenja odkriva skrivnosti iz župnišč in duhovskega stanu sploh. Pisatelj je bil sam duhovnik. Dva zvezka. Broš. oba K 4.60, po pošti 4 v več.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda

za l. 1908. Broš. K 1.20, po pošti 2 v več.

Sokolski koledar

za l. 1908. Vez. 1 K, po pošti 20 v več.

Dijaški almanah

za l. 1908. Vezan 1 K, po pošti 20 v več.

Trgovski koledar

za l. 1908. Vezan 1 K, po pošti 20 v več.

Novi obrtni red.

Slovenska izdaja. 1 K, po pošti 10 v več.

Kazenski zakon.

Vezan 6 K, po pošti 10 v več.

Kazenskopravni red.

Vezan K 6.60, po pošti 20 v več.

Dr. E. Volčič: Civilnopravni red in sodni pravilnik.

Broš. 7 K, vez. 8 K, po pošti 4 v več.

Dr. E. Volčič: Odvetniška tarifa.

Broš. K 1.8, po pošti 20 v več.